

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ (ձև թիվ 7)

Ֆինանսական վիճակի մասին

§_30_1_é»ձԻ »Ամ»ՈՇ__ 2012Ա

«Պրոմբեյ բանկ» ՍՊԸ

(μ³ ԿԻՇ ³ ԿԻ ³ ԿձՈԱՒ ³ Կ ԿԻ »ԷձՐ Ի ³ Ո՛՛՛Ա)

(հազար դրամ)

	ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	5.192.610	6.470.118
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ		2.475	2.608
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	5.014.884	1.887.391
1.4	Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	15	54.401	759.718
1.5	Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառություններ			
		16	28.756.118	25.544.487
1.6	Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ	17	3.653.158	3.595.525
1.7	Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	18	474.818	487.199
1.10	Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	20	1.892.156	1.755.905
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1.440.778	326.986
	Ընդամենը՝ ակտիվներ		46.481.398	40.829.937
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	23	5.569.609	5.418.608
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	24	15.843.847	11.411.425
2.3	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	25	4.997.768	4.849.906
2.5	Վճարվելիք գումարներ	27	4.737	2.666
2.6	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	28,3	2.624	27.928
2.8	Այլ պարտավորություններ	29	222.148	350.540
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ		26.640.733	22.061.073
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	30	14.400.000	14.400.000
3.2	Էմիսիոն եկամուտ	31		
3.3	Պահուստներ՝		56.387	162.331
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		52.075	52.075
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ	32	4.312	110.256
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)	33	5.384.278	4.206.533
	Ընդամենը՝ կապիտալ		19.840.665	18.768.864
	Ընդամենը՝ պարտավորություններ և կապիտալ		46.481.398	40.829.937

Բանկի վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ
Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը __ 14.10.12թ. _____

Էմիլ Սողոմոնյան
Ալվարդ Սկրտումյան

«Պրոմբեյ բանկ» ՍՊԸ

(μ³ ΥΙÇ³ Υι³ ΥάδΑΑ . . Υι³ »£άδ Ι³ ΜΑ)

(հազար դրամ)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Գլխավոր պահուստ	Փոխարժեքային տարբերություններ արտերկրյա օտարմուտքում	Կանոնադրական ֆինանսական ակտիվներ վերագրված առարկաներ	Գրանցված հոսքերի հիշարժանությունների օտարմուտք	Գրանցված շահույթ/վնաս	Միջանկյալ շահութաբաժիններ	Ընդամենը	Գլխավոր օտարմուտք	Ընդամենը կապիտալ		
	Կանոնադրական կապիտալ	Կես գնված կապիտալ	Ջուտ գումարներ											
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)														
1. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2011-թ. (ստուգված)	7.200.000				52.075		15.641			3.049.369		3.117.085		10.317.085
1.1. Հաշվապահական հաշվառման թաղարկականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
2. Վերահաշվարկված մնացորդը														
3. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝	7.200.000													7.200.000
3.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ	7.200.000													7.200.000
3.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
4. Համապարփակ եկամուտ							23.986			823.166		847.152		847.152
5. Շահութաբաժիններ														
6. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
6.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
7. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
7.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին														
7.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														
7.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														
7.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														
7.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
8. Մնացորդը նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջում -30- սեպտեմբերի 2011 թ. (չստուգված)	14.400.000				52.075		39.627			3.872.535		3.964.237		18.364.237
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)														
9. Մնացորդը ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի -2012-թ. (ստուգված)	14.400.000				52.075		110.256			4.206.533		4.368.864		18.768.864
9.1. Հաշվապահական հաշվառման թաղարկականության փոփոխությունների ընդհանուր արդյունքը և էական սխալների ճշգրտումը														
10. Վերահաշվարկված մնացորդը														
11. Բաժնետերերի (սեփականատերերի) հետ գործարքներ բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի) գծով, այդ թվում՝														
11.1. Ներդրումներ կանոնադրական կապիտալում և կանոնադրական կապիտալի այլ աճ														
11.2. Կանոնադրական կապիտալի նվազում, այդ թվում՝ հետ գնված և շրջանառությունից հանված բաժնետոմսերի (բաժնեմասերի, փայերի) հաշվին														
12. Այլ համապարփակ եկամուտ							(105.944)			1.177.745		1.071.801		1.071.801
13. Շահութաբաժիններ														
14. Սեփական կապիտալի տարրերի այլ ավելացում (նվազեցում), այդ թվում՝														
14.1. Որպես սեփական կապիտալի գործիքներ դասակարգված ամանցյալ գործիքների աճ/նվազում														
15. Ներքին շարժեր, այդ թվում՝														
15.1. Մասհանումներ գլխավոր պահուստին														
15.2. Գլխավոր պահուստի հաշվին կուտակված վնասի ծածկում														
15.3. Էմիսիոն վնասի ծածկում														
15.4. Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում														
15.5. Սեփական կապիտալի այլ տարրերի ներքին շարժեր														
16. Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում -30- սեպտեմբերի- 2012թ. (չստուգված)	14.400.000				52.075		4.312			5.384.278		5.440.665		19.840.665

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը __ 14.10.12թ __

Բանկի վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ

Էմիլ Սողոմոնյան
Ավարդ Սկրտումյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ (ձև թիվ 9)
 (ուղղակի մեթոդ)
 « 30 » սեպտեմբերի 2012թ

Ենթահավելված 9

«Պրոմբեյ բանկ» ՍՊԸ
 (μ³ ΥίϚ³ ³ Υί³ ³ ΥαóÁÀ³ · · · · · Υί³ »Éáó í³ ÌñÁ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ծանոթագրություն	Նախորդ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		1.158.846	1.522.796
Ստացված տոկոսներ		2.359.533	3.276.012
Վճարված տոկոսներ		(922.058)	(1.244.514)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		121.939	148.782
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(128.488)	(105.012)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		60.754	(104.905)
Արտարժույթի արք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)		282.469	235.200
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ			687
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(325.007)	(378.732)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(290.296)	(304.722)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից		(9.660.930)	(1.699.990)
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		(10.538.189)	(5.855.683)
այդ թվում՝		(7.777.445)	(4.811.624)
վարկերի և փոխառությունների նվազում/ (ավելացում)			
առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի նվազում (ավելացում)		(2.326.350)	702.062
Ֆինանսական վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների նվազում/ (ավելացում)			
այլ գործառնական ակտիվների նվազում/(ավելացում)		(434.394)	(1.746.121)
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		877.259	4.155.693
այդ թվում՝		253.819	3.341.370
հաճախորդների նկատմամբ պարտավորությունների ավելացում/(նվազում)			
այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում (ավելացում)		623.440	814.323
Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		(8.502.084)	(177.194)
Վճարված շահութահարկ		(184.481)	(392.914)
Ձուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(8.686.565)	(570.108)
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից			
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների նվազում (ավելացում)		(32.138)	(3.633)
Այլ անձանց կանոնադրական կապիտալում ներդրումների նվազում (ավելացում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումների նվազում (ավելացում)		(51.402)	58.334
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(126.804)	(306.335)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում			
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ներդրումային գործունեությունից			
Ձուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(210.344)	(251.634)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ			
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		3.600.000	350.140
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		271.434	(103.098)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)			950.648
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի ավելացում (նվազում)		(3.525.928)	251.288
Բաժնետերերի ներդրումները կանոնադրական կապիտալում		7.200.000	
Ֆինանսական վարձակալության գծով վճարվելիք գումարների ավելացում (նվազում)			
Դրամական միջոցների գուտ հոսքեր այլ ֆինանսական գործունեությունից			
Ձուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		7.545.506	1.448.978
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		1.686	(16.229)
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/(նվազում)		(1.349.717)	611.007
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13_2	5.671.736	6.496.136
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13_2	4.322.019	7.107.143

Բանկի վարչության նախագահ
(գործադիր տնօրեն)
Գլխավոր հաշվապահ
 Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը _____ 14,10,12թ, _____
 ԿՏ

Էմիլ Սողոմոնյան
Ալվարո Մկրտումյան

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
Ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6 ա)

§_30_!_e»ձԻ »Ս»՛ՈՇ_2012 թ.

Տնօրենի պաշտոնակատարման զեղչի մասին (ձև թիվ 6 ա)
(բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	(հազար դրամ)			
	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	1.182.915	3.404.470	933.609	2.454.670
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	(442.770)	(1.165.956)	(265.345)	(660.173)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	740.145	2.238.514	668.264	1.794.497
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	55.304	148.782	41.507	121.939
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	(46.281)	(105.012)	(45.598)	(128.488)
Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	9.023	43.770	(4.091)	(6.549)
Եկամուտ շահաբաժիններից				
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	110.207	244.309	61.390	318.922
Այլ գործառնական եկամուտներ	36.090	98.317	6.888	31.574
Գործառնական եկամուտներ	895.465	2.624.910	732.451	2.138.444
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	(68.159)	(250.159)	(128.138)	(365.741)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(228.033)	(674.949)	(206.757)	(565.626)
Այլ գործառնական ծախսեր	(101.325)	(214.822)	(66.350)	(181.971)
Շահույթը/ (վնասը) մինչև հարկումը	497.948	1.484.980	331.206	1.025.106
Շահութահարկի զեղծվ ծախս (փոխհատուցում)	(102.735)	(307.235)	(69.323)	(201.940)
Ժամանակաշրջանի շահույթ	395.213	1.177.745	261.883	823.166

Ինքնուրույն հաստատված է՝ 2012 թ.

ՍՈՇ ԵՊՈՒՄՆԻ Կ

ՍՈՇ ԵՊՈՒՄՆԻ Կ

ԶԻՆՆԻ ՍՈՇ Կ

ԶԻՆՆԻ Կ ԵՊՈՒՄՆԻ Կ ԵՊՈՒՄՆԻ Կ ԵՊՈՒՄՆԻ Կ 14.10.12

ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին (ձև թիվ 6 ք)

§_30_ | __ē»āı »Ūμ»ñÇ__2012թ.

§āñāŪ»Ā»Ū μ» Ȳı | ēāĀ ū. °ñ`» Ȳ, Đ» Ȳñ» ā»ı āōĀŪ» Ȳ 44/2
 (բանկի անվանումը և գտնվելու վայրը)

(հազար դրամ)

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջան	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդող ֆինանսական տարվա համադրելի ընթացիկ	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	(49.977)	(132.430)	(24.535)	29.563
վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	(49.977)	(132.430)	24.535)	(29.563
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ	9.996	26.486	4.907	(5.577)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո	(39.981)	(105.944)	(19.628)	23.986
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք	355.232	1.071.801	242.255	847.152

°» Ȳı Ç ı » ñāāōĀŪ» Ȳ Ȳ» Ē» . » Ñ

»ŪÇĒ ēāōāŪāȲŪ» Ȳ

¶ĒĒ» ı āñ Ñ» Ȳı » ā» Ñ

»Ēı » ñı Ūı ñı āōŪŪ» Ȳ

Đ» Ȳı »ı ı āōĀŪ» Ȳ ı » ı » ñ» óŪ» Ȳ » Ūē» ĀÇı Ā ___14.10.12Ā.

Ȳ ı

«ՊՐՈՍԵԹԵՅ ԲԱՆԿ» ՍՊԸ

30 սեպտեմբերի 2012թ.

(տվյալներն արտացոլված են 1000 դրամով)

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ (ձև թիվ 5)

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

1.1. «Պրոսեթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ն ստեղծվել է Բանկի հիմնադիրների ընդհանուր ժողովի որոշմամբ 1990թ. հունիսի 1-ին կնքված հիմնադիր պայմանագրի համաձայն, և իր գործունեության ընթացքում ղեկավարվում է ՀՀ գործող օրենսդրությամբ և ՀՀ Կենտրոնական բանկի նորմատիվ ակտերով:

1) Բանկն ունի իր հիմնադիր փաստաթղթերով նախատեսված գործունեության նպատակներին համապատասխան քաղաքացիական իրավունքներ և այդ գործունեության հետ կապված պարտականություններ, իր անունից կարող է կնքել պայմանագրեր, համաձայնագրեր, ստորագրել արձանագրություններ: Բանկը ՀՀ օրենսդրության շրջանակներում կարող է՝

ա) ընդունել ցպահանջ և ժամկետային ավանդներ,

բ) տրամադրել առևտրային և սպառողական վարկեր, այդ թվում տալ հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առևտրային գործարքների ֆինանսավորում, ֆակտորինգ,

գ) տրամադրել բանկային երաշխիքներ և ակրեդիտիվներ,

դ) բացել և վարել հաշիվներ, այդ թվում այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ,

ե) մատուցել վճարահաշվարկային ծառայություններ ,

զ) թողարկել, գնել, վաճառել և սպասարկել արժեթղթեր, վճարային փաստաթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր,

է) ինվեստիցիոն և բաժանորդագրական գործունեություն իրականացնել,

ժ) գնել , վաճառել թանկարժեք մետաղների բանկային ձուլակտորներ և հուշադրամ, արտարժույթ, այդ թվում կնքել դրամի և արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ և նման այլ գործարքներ,

ի) իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ) , ի պահ ընդունել թանկարժեք մետաղներ, քարեր, արժեթղթեր և այլ արժեքներ:

2) Բանկն իր գործունեությունը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետությունում : Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում և արտասահմանում կարող է հիմնել իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ, որոնք գործում են Բանկի կանոնադրության պահանջների շրջանակներում և ձեռք են բերում կարգավիճակ Հայաստանում և արտասահմանում, Օրենքով սահմանված համապատասխան գրանցում ստանալուց հետո :

5. «Գարեգին Նժդեհ» մասնաճյուղ	ք.Երևան, Գարեգին Նժդեհ 19
6. «Էրեբունի» մասնաճյուղ	ք.Երևան, Գաջեգործների 76
7. «Գյումրի» մասնաճյուղ	ք.Գյումրի, Շահումյան 125/3
8. «Կոտայք» մասնաճյուղ	ք.Աբովյան, Հանրապետության 28, 1/3
9. «Դավթաշեն» մասնաճյուղ	ք.Երևան, Տրգրան Պետրոսյան 32/8

Բանկի աշխատակիցների թվաքանակը 186 է:

«Պրոմթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ի կանոնադրական կապիտալը բաժանված է ընկերության կանոնադրությամբ սահմանված չափերով բաժնեմասերի:

2011թ. 1-ին եռամսյակում գրանցվել է «Պրոմթեյ Բանկ» ՍՊԸ-ի փոփոխված կանոնադրությունը, համաձայն որի մանկի կանոնադրական կապիտալը կրկնապատկվել է՝ համալրվելով 7.200.000 հազ դրամով և ներկայումս կազմում է 14.400.000 հազ. դրամ, որից 7.758.000 հազ. դրամ (53.87%), պատկանում է ոչ ռեզիդենտ, իսկ 6.642.000 հազ. դրամ (46.13%), ՀՀ ռեզիդենտ փայտերերին:

2011թ. 4-րդ եռամսյակի դրությամբ բանկի մասնակիցների կազմը հետևյալն է.

- Ս Ռ-Ռ ռեզիդենտ «Պրոմթեյ Սիթի» ՍՊԸ 7.196.400 հազ դրամ՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնեմասերի 49.97%,
- Ս ՀՀ ռեզիդենտ «Զակնեֆտեգազտրոյ-Պրոմթեյ» ԲԲԸ 6.642.000 հազ դրամ՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնեմասերի 46.13%
- Ս Ռ-Ռ ռեզիդենտ Գևորգյան Վազգեն 561.600 հազ դրամ՝ ձայնի իրավունք տվող բաժնեմասերի 3.9%,

Բանկի խորհուրդը տարեկան ժողովի նիստում քննարկում և հաստատում է բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշիվը, որտեղ ներառված են լինում նաև խորհրդի անդամների և բանկի ղեկավարների վարձատրության չափի սահմանումները:

Բանկի խորհուրդը տարեկան ժողովի նիստում քննարկում և տարեկան ընդհանուր ժողովի հաստատմանն է ներկայացնում բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձին, ինչպես նաև արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրման չափի սահմանումը:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը»

«Պրոմթեյ Բանկ» ՍՊԸ /այսուհետ՝բանկ/ հաշվապահական հաշվառումը վարում է հաշվապահական հավառումը կարգավորող իրավական ակտերի («Հաշվապահական հաշվառման մասին» ՀՀ օրենք, հաշվապահական հավառումը վերաբերող այլ օրենքներ, Հաշվապահական Հաշվառման Միջազգային ստանդարտներ և հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող այլ իրավական ակտեր) համաձայն:

Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթը, ինչպես նախատեսված է հաշվապահական հաշվառումը կարգավորող օրենսդրությամբ, ներառում է՝

- ա) հաշվետվությունն ֆինանսական դրության մասին ,
- բ) հաշվետվությունն համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին ,
- գ) հաշվետվությունն սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին ,
- դ) հաշվետվությունը դրամական միջոցների հոսքերի մասին,
- ե) ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները:

Բանկը տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները (ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթը) հիմնադրին է ներկայացնում մինչև հաշվետու տարվան հաջորդող մարտ ամսվա 15-ը, իսկ հարկային տեսչություն՝ մինչև ապրիլի 15-ը:

Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ծախսերը ներկայացվում են՝ դասակարգելով դրանք ըստ գործառույթի, իսկ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններում՝ ըստ բնույթի:

Սովորական գործունեությունը ցանկացած գործունեություն է, որն իրականացվում է բանկի կողմից, որպես իր գործունեության բաղկացուցիչ մաս, և այնպիսի առնչվող գործունեություն, որը բանկն իրականացնում է իր գործունեության զարգացման համար, կապված է կամ առաջանում է իր գործունեությունից: Սովորական գործունեությունից առաջացող եկամուտները և ծախսերը, իրենց հերթին, ելնելով դրանց բնույթից, բանկի համար դրանց հարաբերական կարևորությունից և կրկնման հաճախականությունից, բաժանվում են գործառնական և ոչ գործառնական եկամուտների և ծախսերի:

Արտարժույթով գործարքն այնպիսի գործարք է, որը սահմանված է արտարժույթով, կամ որը պահանջում է արտարժույթով կատարում (կարգավորում): Արտարժույթով գործարքը սկզբնական ճանաչման պահին գրանցվում է ՀՀ դրամով (այսուհետ՝ դրամ)՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով դրամի և արտարժույթի միջև գործարքի օրվա դրությամբ ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարած միջին շուկայական փոխարժեքը:

Հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվին՝

- արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման փոխարժեքը.
- արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածները առկա դրամական միջոցներն են, ինչպես նաև դրամական միջոցներով ստացման և վճարման ենթակա ակտիվները և պարտավորությունները: Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքները հաշվառելու նպատակով դրամային հոդվածներ են համարվում նաև արտարժույթով տրված և ստացված կանխավճարները:

Ոչ դրամային հոդվածները հաշվեկշռի բոլոր հոդվածներն են՝ բացառությամբ առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև դրամական միջոցներով ստացման և վճարման ենթակա ակտիվների և պարտավորությունների:

Որպես փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից հայտարարած միջին շուկայական փոխարժեքը: Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում կամ, երբ Բանկի դրամային հոդվածները հաշվետվության մեջ

ներկայացվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնական գրանցման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում գրանցման փոխարժեքից, ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար շահութահարկի գծով ընթացիկ հարկերը, դրանց չվճարված մասի չափով, ճանաչվում են որպես պարտավորություն: Եթե ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար արդեն վճարված գումարը գերազանցում է այդ ժամանակաշրջանների համար վճարման ենթակա գումարը, ապա գերազանցող մասը ճանաչվում է որպես ակտիվ:

Ընթացիկ և նախորդ ժամանակաշրջանների համար ընթացիկ հարկային պարտավորությունները (ակտիվները) չափվում են գումարով, որն ակնկալվում է, որ կվճարվի բյուջե (կփոխհատուցվի բյուջեից)՝ կիրառելով հարկերի դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունը ճանաչվում է բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների համար, իսկ հետաձգված հարկային ակտիվը՝ բոլոր նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ այն չափով, որքանով որ հավանական է հարկվող շահույթի ստացումը, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերությունը:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են հարկերի այն դրույքների օգտագործմամբ, որոնք, ակնկալվում է, որ կիրառման մեջ կլինեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույքները (և հարկային հարաբերություններ կարգավորող նորմատիվ իրավական ակտերը), որոնք ուժի մեջ են եղել հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չպետք է զեղչվեն (դիսկոնտավորվեն):

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ստուգվում (վերանայվում) է:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են որպես եկամուտ կամ ծախս և պետք է ներառվեն տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի մեջ: Բանկը ընթացիկ հարկային ակտիվները և ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվանցում է միայն այն դեպքում, եթե ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել (ակտիվը կամ պարտավորությունը մարել) գուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ:

Ֆինանսական գործիքը ցանկացած պայմանագիր է, որը միաժամանակ մի կազմակերպությունում առաջացնում է ֆինանսական ակտիվ, իսկ մյուս կազմակերպությունում՝ ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալի գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը ցանկացած ակտիվ է, որը՝

- ա) դրամական միջոց է,
- բ) մեկ այլ կազմակերպությունից դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ ստանալու պայմանագրային իրավունք է,
- գ) մեկ այլ կազմակերպության հետ պոտենցիալ նպաստավոր պայմաններով ֆինանսական գործիքների փոխանակման պայմանագրային իրավունք է,
- ե) այլ կազմակերպության սեփական կապիտալի գործիք է:

Ֆինանսական պարտավորությունը ցանկացած պայմանագրային պարտականություն է մեկ այլ կազմակերպությանը դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու (վճարելու), կամ՝ մեկ այլ կազմակերպության հետ պոտենցիալ ոչ նպաստավոր պայմաններով ֆինանսական գործիքներ փոխանակելու համար:

Բանկը ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը իր հաշվեկշռում ճանաչում է միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Բանկը պետք է ապաճանաչի ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը միայն այն դեպքում, երբ բանկը կորցնում է վերահսկողությունը պայմանագրային իրավունքների նկատմամբ, որոնք կազմում են այդ ֆինանսական ակտիվը (կամ ֆինանսական ակտիվի մի մասը): Բանկը կորցնում է այդ վերահսկողությունը, եթե այն իրացնում է պայմանագրով սահմանված օգուտների նկատմամբ իրավունքները, իրավունքների ուժի մեջ լինելու ժամկետը լրանում է կամ բանկը հրաժարվում է այդ իրավունքներից:

Ֆինանսական ակտիվը սկզբնական ճանաչման ժամանակ պետք է չափվի սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրա դիմաց տրված փոխհատուցման իրական արժեքը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական ակտիվները պետք է չափվեն իրական արժեքով՝ առանց նվազեցնելու գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք կարող են կատարվել վաճառքի կամ այլ ձևով օտարման ժամանակ, բացառությամբ ֆինանսական ակտիվների, հետևյալ կատեգորիաների՝

ա) բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտքեր, որոնք չեն պահվում առևտրական նպատակներով,

բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ,

գ) ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը գործող շուկայում չունի գնանշված շուկայական գին և որի իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել,

դ) որպես հեջավորման գործիք և հեջավորված հոդված նախատեսված ֆինանսական ակտիվներ (որոնք չափվում են հեջի հաշվառման պահանջների համաձայն):

Այն ֆինանսական ակտիվները, որոնց նկատմամբ չի կիրառվում իրական արժեքով գնահատումը և որոնք ունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով:

Այն ֆինասական ակտիվները, որոնց նկատմամբ չի կիրառվում իրական արժեքով գնահատումը և որոնք չունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, պետք է չափվեն սկզբնական արժեքով:

Ֆինանսական պարտավորությունը սկզբնական ճանաչման ժամանակ պետք է չափվի սկզբնական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրա դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը: Գործարքի հետ կապված ծախսումները ներառվում են ֆինասական պարտավորությունների սկզբնական չափման մեջ: Սկզբնական ճանաչումից հետո ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինասական պարտավորություններից, պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով, իսկ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորությունները

պետք է չափվեն իրական արժեքով, բացառությամբ նրանից, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն չափել: Այսպիսի առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական պարտավորությունները պետք է չափվեն սկզբնական արժեքով:

Անորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով շահույթը կամ վնասը ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:-

Առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվները դրանք այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերսիան հավելագների (մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ֆինանսական ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռքբերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա են կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու որոշակի ուղիներ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտքեր չեն, մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ չեն, կամ առևտրական նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներ չեն:

Ռեպո (հակադարձ ռեպո) համաձայնագրերի կնքման դեպքում գործարքի մի կողմը հանդես է գալիս որպես արժեթղթեր վաճառող՝ դրանք համաձայնագրում նշված ժամկետում վաճառքի գնով հետ գնելու և սահմանված տոկոսագումար վճարելու պարտավորությամբ, իսկ մյուս կողմը՝ որպես գնորդ՝ պարտավորվելով համաձայնագրում նշված ժամկետում դրանք վերավաճառել առաջին կողմին: Ռեպո գործարքի կնքման պահից արժեթղթի նկատմամբ սեփականության իրավունքն անցնում է գնորդ բանկին, և կնքման օրը ավանդատունը վաճառողի «դեպո» հաշվից գնորդի «դեպո» հաշվին է փոխանցում հայտում նշված քանակությամբ արժեթղթեր: Գործարքի մարման օրը ավանդատունը գնորդի «դեպո» հաշվից էտ է փոխանցում հայտում նշված արժեթղթերը վաճառողի «դեպո» հաշվին:

Ածանցյալ ֆինանսական գործիքները այն գործիքներն են, որոնց արժեքը փոփոխվում է ի պատասխան սահմանված տոկոսադրույքի, արժեթղթի գնի, ապրանքի գնի, արտարժույթի փոխարժեքի, գների կամ դրույքների ինդեքսի, վարկունակության կամ համանման այլ փոփոխականի փոփոխությունների, որը չի պահանջում սկզբնական գուտ ներդրում կամ էլ պահանջում է աննշան սկզբնական ներդրում՝ պայմանագրերի այլ տեսակների համեմատ, և որոնց գծով վերջնահաշվարկը կատարվում է ապագա որևէ ամսաթվին:

Բանկը վարկային (փոխառության) պայմանագրով պարտավորվում է պայմանագրով նախատեսված չափերով և պայմաններով դրամական միջոցներ (վարկ) տրամադրել փոխառուին, իսկ փոխառուն պարտավորվում է վերադարձնել ստացված գումարը և տոկոսներ վճարել դրա դիմաց: Վարկային պայմանագիրը կնքվում է գրավոր, որտեղ հստակ սահմանված է լինում տոկոսի չափը և հաշվարկման կարգը: Փոխառության պայմանագրի կնքման պահին տոկոսների չափը չի կարող գերազանցել ՀՀ ԿԲ սահմանած բանկային տոկոսի հաշվարկային դրույքի կրկնապատիկը: Տոկոսները վճարվում են յուրաքանչյուր ամիս, եթե պայմանագրով այլ բան նախատեսված չէ: Եթե վարկային (փոխատվության) պայմանագիրը կնքված է փոխառուի կողմից ստացված միջոցները որոշակի նպատակների համար օգտագործելու պայմանով, փոխառուն պարտավոր է ապահովել փոխառության գումարի

նպատակային օգտագործման նկատմամբ փոխատուի վերահսկողության հնարավորությունը: Եթե փոխառուի կողմից պայմանագրով նշված պարտավորությունը չի կատարվում, ապա բանկը պարտապանի նկատմամբ կիրառում է տուժանքներ:

Ակտիվների արժեզրկումը կամ արժեզրկումից կորուստը այն գումարն է, որով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարին: Բանկը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ գնահատում է, թե առկա է, արդյոք, որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե որևէ այդպիսի հայտանիշ գոյություն ունի, ապա բանկը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Գնահատելիս, թե առկա է, արդյոք, որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, Բանկը պետք է դիտարկի առնվազն հետևյալ հայտանիշները՝

ա) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում ակտիվի շուկայական արժեքը նվազել է զգալիորեն ավելի մեծ չափով, քան կակնկալվեր որոշակի ժամանակի կամ սովորական օգտագործման արդյունքում.

բ) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում տեղի են ունեցել կամ մոտ ապագայում տեղի կունենան բանկի համար անբարենպաստ հետևանք ունեցող նշանակալի փոփոխություններ այն շուկայական, տնտեսական կամ իրավական միջավայրում, որտեղ գործում է այդ բանկը, կամ այն շուկայում, որի համար նախատեսված է տվյալ ակտիվը.

գ) տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շուկայական տոկոսադրույքները կամ ներդրումների շուկայական այլ հատուցադրույքները (հատուցադրույք՝ գործունեությունից ստացված շահույթը հարաբերաժ գործունեությունում օգտագործված ակտիվների կամ ներդրումների արժեքին(արտահայտված տոկոսներով)) աճել են, և հավանական է, որ այդ աճը կազդի զեղչման դրույքների վրա, որոնք կիրառվում են ակտիվի օգտագործման արժեքը հաշվարկելիս, և էականորեն կնվազեցնի ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Բանկը հաշվետու ամսվա վերջին բանկային օրը, համաձայն ՀՀ ԿԲ 27.04.99թ. ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման կարգի, դասակարգում է բոլոր ակտիվները : Բանկը ակտիվների հնարավոր կորուստները ծածկելու նպատակով վարում է առանձին հաշիվներ՝ ընդհանուր և հատուկ պահուստների համար: Անհուսալի ակտիվներն անհավաքագրելի և ամբողջությամբ արժեզրկված այն ակտիվներն են, որոնց հաշվառումը հաշվեկշռում որպես ակտիվներ այլևս նպատակահարմար չէ: Եթե ակտիվը ճանաչվում է անհուսալի, ապա այն նույն օրվա ընթացքում դուրս է գրվում բանկի հաշվեկշռից՝ «հատուկ պահուստի» հաշվին , և բանկը շարունակում է հաշվառել այն ծանուցման համապատասխան հաշիվներում: Այս դասակարգումը չի նշանակում, որ ակտիվը հնարավոր չէ վերականգնել ապագայում, բայց դրա հաշվապահական ճանաչումը տվյալ պահին պետք է լինի որպես արժեզրկված ակտիվ:

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները այն ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ենթադրում են ֆիքսված կամ որոշակի վճարումներ, ունեն ֆիքսված մարման ժամկետ, բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել մինչև մարման ժամկետի լրանալը, և բանկի կողմից տրամադրված փոխառություններ (վարկ) և դեբիտորական պարտք չեն: Վերը նշված ֆինանսական ակտիվները, չափվում են ամորտիզացված արժեքով (ամորտիզացված արժեքը այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները,

գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան և հանած անհավաքագրելիության գծով դուրս գրված մարումները) կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքը այն դրույքն է, որով մինչև մարման ժամկետը դրամական միջոցների ակնկալվող բոլոր հոսքերը գեղջվում են ճշգրտորեն մինչև ֆինանսական ակտիվի ընթացիկ գուտ հաշվեկշռային արժեքը:

Հաշվապահական հաշվառման նպատակներով հեջավորում նշանակում է հեջավորման մեկ կամ ավելի գործիքների նախատեսում այնպես, որ դրանց իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունը ամբողջությամբ կամ մասամբ փոխհատուցի հեջավորված հողվածի իրական արժեքի կամ դրամական միջոցների հոսքերի փոփոխությունը: Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորվող հողվածի իրական արժեքների փոփոխությունների՝ միմյանց փոխհատուցող արդյունքները, համաչափորեն ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես գուտ շահույթ կամ վնաս:

Հիմնական միջոցները այն նյութական ակտիվներն են, որոնք առկա են բանկում աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման, ապրանքների իրացման կամ վարչական նպատակներով օգտագործելու համար, և նախատեսվում է օգտագործել ավելի քան մեկ տարի ժամկետով:

Սկզբնական ճանաչման պահին հիմնական միջոցները չափվում են սկզբնական արժեքով որն իր մեջ ընդգրկում է նրա գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխհատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, տրանսպորտային ծախսումները, ինչպես նաև ակտիվն իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները:

Բանկի ղեկավարի կողմից սահմանված դեպքերում հիմնական միջոցների մուտքագրումը, ինչպես նաև շահագործման հանձնումը բանկում իրականացվում է այդ նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի կողմից: Հիմնական միջոցների միավորի մաշեցվող (մաշվածության միջոցով որպես ծախսում ճանաչման ենթակա) գումարը պարբերաբար բաշխվում է ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում:

Ակտիվի օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները՝

ա) բանկի կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը, որը գնահատվում է՝ նկատի ունենալով ակտիվի ակնկալվող հզորությունը (աշխատանքների, ծառայությունների) և ֆիզիկական ծավալը.

բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը, որը կախված է ակտիվի վերանորոգումից և սպասարկումից,

գ) տեխնիկական հնացածությունը, որն առաջանում է ակտիվից ստացվող ծառայությունների նկատմամբ շուկայի պահանջարկի նվազումից: Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունն արտահայտվում է ժամկետով: Մաշվածության հաշվարկման կիրառվող մեթոդն արտացոլում է այն մոդելը, որով բանկը սպասում է ակտիվի տնտեսական օգուտները: Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը: Հիմնական միջոցների միավորը դուրս է գրվում հաշվապահական հաշվեկշռից, երբ այն օտարվում է կամ ընդմիջտ դուրս է հանվում օգտագործումից և ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ հետագայում դրանից չի ակնկալվում: Հիմնական միջոցների դուրսգրումն իրականացվում է այդ նպատակով ստեղծված հանձնաժողովի կողմից:

Ոչ նյութական ակտիվները ֆիզիկական սուբստանցիայից գուրկ որոշելի (ինքնտիֆիկացվող) ոչ դրամային ակտիվներն են, որոնք, որպես կատարված գործառնությունների (դեպքերի) արդյունք՝ վերահսկվում են բանկի կողմից. պահվում են բանկում՝ ծառայություններ մատուցելու և վարչական նպատակներով օգտագործելու համար. ունեն սահմանափակ օգտակար ծառայության ժամկետ:

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիան՝ ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարի պարբերական բաշխումն է նրա օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների հաշվառումը տարվում է հիմնական միջոցների հաշվառման ակզբունքով:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայության ժամանակահատվածը սահմանված է հետևյալ սկզբունքով.

-շենքերի շինությունների համար՝ 40 տարի ,

-կահույքի համար՝ 10 տարի,

-համակարգչային տեխնիկայի համար՝ 3 տարի ,

-գրասենյակային գույքի համար՝ 5 տարի ,

-հաղորդակցման միջոցի համար՝ 5 տարի ,

-փոխադրամիջոցների համար՝ 5 տարի ,

մինչև 50 000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցների համար՝ 1 տարի :

Բանկում այլ բանկերի և հաճախորդների միջոցները հաշվառվում են նախօրոք՝ բանկային հաշվի պայմանագրով կնքված և բացված հաշիվներում: Բանկային հաշվի պայմանագրով բանկը պարտավորվում է ընդունել և հաճախորդի բացած հաշվի վրա մուտքագրել մուտք եղող դրամական միջոցները, կատարել հաշվից փոխանցումներ կատարելու , համապատասխան գումարներ տալու և հաշվով այլ գործառնություններ իրականացնելու վերաբերյալ հաճախորդի կարգադրությունները: Բանկը իրավունք չունի որոշել և վերահսկել հաճախորդի դրամական միջոցների օգտագործման ուղղությունները կամ սահմանել օրենքով կամ բանկային հաշվի պայմանագրով չնախատեսված այլ սահմանափակումներ, իր դրամական միջոցները սեփական հայեցողությամբ տնօրինելու նրա իրավունքների նկատմամբ:

Ռիսկի կառավարումը կարևորագույն տարր է համարվում բանկային գործառնությունների իրականացման առումով:

2007թ-ից Բանկում կանոնակարգվել է ռիսկերի կառավարման գործընթացը. Բանկի խորհրդի կողմից հաստատվել է «Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը», որը իրենից ներկայացնում է միջոցառումների ամբողջություն՝ ուղղված վնասների առաջացման վտանգի բացահայտմանը, ռիսկերի նվազարկմանը (մինիմիզացիա), հնարավոր կորուստների վերացմանը և բացահայտված վնասների՝ սեփական կապիտալի վրա ազդեցության հնարավորինս նվազեցմանը: Բանկում ռիսկերի կառավարման հիմնական նպատակներն են՝ հնարավոր ռիսկերով պայմանավորված կորուստների բացառումը կամ նվազագույնին հասցնելը, շահութաբերության, անվտանգության և վճարունակության գործակիցների ընդունելի հարաբերակցության

սահմանումը և պահպանումը:

Բանկում ռիսկերի կառավարման նպատակներին հասնելու համար նախատեսվում է հետևյալ խնդիրների լուծումը.

- Ø Բանկի գործունեության ընթացքում առաջացող բոլոր հնարավոր ռիսկերի ժամանակին բացահայտում և դրանց դասակարգում,
- Ø ռիսկերի առանձին տեսակների վրա ազդող գործոնների բացահայտում,
- Ø առանձին ռիսկերի որակական և քանակական գնահատում,
- Ø ռիսկերի ընդունելի սահմանաչափերի հաստատում,
- Ø ռիսկերի կառավարման ներքին հսկողության ձևերի հաստատում,
- Ø ռիսկերի կառավարման նպատակով համապատասխան միջոցառումների մշակում,
- Ø մշակված միջոցառումների իրականացման ընթացքի վերահսկում:

Ռիսկերի կառավարման հիմնական մեթոդներ են.

- Ø կանոնակարգումը,
- Ø մոնիտորինգը,
- Ø դիվերսիֆիկացումը,
- Ø լիմիտավորումը,
- Ø ռիսկերի փոխանցումը՝ հեջավորումը և ապահովագրումը,
- Ø կորուստների ծածկման պահուստի ձևավորումը,
- Ø սթրես սցենարների վերլուծությունը,
- Ø ներքին հսկողության ապահովումը գործող ընթացակարգերի պահպանման միջոցով,
- Ø հաշվետվությունների ձևերի տրամադրման պարբերականության սահմանումը:

Բանկի գործունեության բնույթից/առանձնահատկությունից ելնելով՝ գործունեությանն առնչվող ռիսկեր են համարվում իրացվելիության, վարկային, շուկայական, այդ թվում՝ տոկոսադրույքի, արժույթային, արժեթղթերի պորտֆելի ռիսկերը:

<u>Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպութից ներգրաված ավանդների և վարկերի դիմաց	278.193	99.723
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	458.641	182.121
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց	345.468	324.957
Տոկոսային ծախսեր «Ռ-Եպո» պայմանագրերի դիմաց	80.338	51.071
Այլ տոկոսային ծախսեր	3.316	2.301
Ընդամենը	1.165.956	660.173
<u>Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ</u>	2.238.514	1.794.497

4. «Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր»

<u>Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դրամարկղային գործառնություններից	13.706	11.137
Հաշվարկային ծառայություններից	74.623	53.194
Երաշխիքներից, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	9.072	8.140
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	690	1.334

Վճարային քարտերի սպասարկումից	25.384	23.725
Այլ կոմիսիոն վճարներ	25.307	24.409
Ընդամենը	148.782	121.939

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	20.556	18.088
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	25.752	24.268
Երաշխիքների, հոժարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	-	488
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	319	599
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	58.385	85.045
Ընդամենը	105.012	128.488

Ստացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	43.770	(6.549)
--	---------------	---------

5. «Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից»

<u>Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումներից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝ բաժնետոմսերից	-	-
պարտքային արժեթղթերից	5.125	2.367
աժանցյալներից	-	-
Առևտրային նպատակներով պահվող ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	(10.457)	25.951
Ընդամենը	(5.332)	28.318

<u>Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների առք ու վաճառքից զուտ եկամուտ, այդ թվում՝ բաժնետոմսերից	14.434	(4.311)
պարտքային արժեթղթերից		
աժանցյալներից		
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումների իրական արժեքի փոփոխությունից զուտ եկամուտ	18.424	10.761
Ընդամենը	32.858	6.450

<u>Արտարժույթային գործառնություններից</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված զուտ եկամուտ	235.200	282.469

Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված զուտ եկամուտ	(18.417)	1.685
Ընդամենը	216.783	284.154
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	244.309	318.922

6. «Այլ գործառնական եկամուտ»

<u>Այլ գործառնական եկամուտ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջա	Նախորդ ժամանակաշրջան
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	92.031	17.792
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված զուտ եկամուտներ	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից զուտ եկամուտներ	-	-
Արտասովոր եկամուտներ (առկայության դեպքում)*	-	-
Այլ եկամուտներ**	6.286	13.782
Ընդամենը	98.317	31.574

** Այլ եկամուտներում ներառված է բանկի վարչական շենքի՝ ՀՀ ԿԲ թույլտվությամբ, վարձակալության տրված տարածքի վարձավճարը:

7. «Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ»

<u>Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	126.633	87.970
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(126.633)	(87.970)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-

<u>Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	2.201	2.042
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(2.201)	(2.042)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	-
	-	-

Վերջնական մնացորդ		
-------------------	--	--

<u>Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառությունների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	258.195	159.760
Պահուստին կատարված մասհանումներ	1.909.224	526.351
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(1.659.563)	(162.436)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	249.661	363.915
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	687	-
Պահուստի օգտագործում	(3.949)	(162.444)
Վերջնական մնացորդ	504.594	361.231

<u>Ներդրումների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-

Պահուստի օգտագործում	-	-
Վերջնական մնացորդ	-	-

<u>Այլ ակտիվների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	4.798	3.800
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(4.300)	(1.974)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	498	1.826
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	-	-
Պահուստի օգտագործում	-	(1.826)
Վերջնական մնացորդ	498	-

<u>Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված մասհանումներ	23.285	29.252
Պահուստին կատարված մասհանումների վերադարձ	(23.285)	(29.252)
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	-	-

Վերջնական մնացորդ	-	-
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին	250.159	365.741

8. «Ընդհանուր վարչական ծախսեր»

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով*	366.845	320.277
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով	39.482	33.674
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	3.356	244
Գործուղման ծախսեր	9.514	185
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	64.736	51.578
Ապահովագրության ծախսեր	218	211
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	6.828	6.824
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	53.153	43.467
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	9.055	8.626
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	55.040	44.788
Տրանսպորտային ծախսեր	7.472	8.023

Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ՝ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	23.536	18.104
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	21.206	16.777
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր	-	-
Այլ վարչական ծախսեր**	14.508	12.848
Ընդամենը	674.949	565.626

9. «Այլ գործառնական ծախսեր»

ԹՅ 1/2 ն ԹԹ 1 նՅ Ս	2011	ՍՇԿՅ ԿեՅ ԻՅ Կ Յ նՍձձՅՍՍՅՅճճ xՅ ԿՅ ճճ ԻՅ ԻՅ	եՅ ÷ Յ ԻՅ Կ ԻՅ ձՇԻ Յ ԷձՍ xՅ ԿՅ ճճ ԻՅ ԻՅ	30.09.12
Ի ձձձ Յ Ի Ի Յ Ի Ի Յ ԷՅճճ յ Յ Է ձՅ Նձձձձ ԿՅճ	3.892	-	-	3.892
Ի Յ ճձձ Յ Ի Յ ԷՅ Ի ՆՇՍՍՅՅ Ի Յ Կ ՍՇՇձձՅՅճճձձ Ի Յ ձՇԻ Յ Է ԿՅճճ ձձձձՍՍՅՅճճ Յ Սձձձ ԸՅՅ ձՇՅ ՍՇ xԲ. ձձ ձձՍ	6.225	-	-	6.225
ՉՍՅ Յ Ի Ի ՇԻ ԿՅճճ Յ ճձձձձձձ ձձՍՇՇ ձՅ ձՅ Նձձձձ ԿՅճ	-	-	-	-
Ի Յ xՅ շՍՇ ՆՅ ՍՅ ձ ՍՅ Ի ձՅՇՇ Յ ճձձձձձձձձձձ ՇճՅ Ի Յ Կ Յ ճձձձձձձ xԲ. ձձ ձձՍ	-	-	-	-
ՉՅձձ ձՅ ՍՇՅ Յ ճձձձձձձձձ ՇճՅ Ի Յ Կ Յ ճձձձձձձ xԲ. ձձ ձձՍ	-	-	-	-
ԱԿՅ ՍՅ ԿՅ Նձձձ Յ Օ. Ի Յ Ի ՆՅ ձձձ ՍՇՅ Յ Ի Ի ՇԻ	10.117	-	-	10.117
Ի Յ ձձձ ձձ յ ձՅՅ Ի Ի ձձձձձձձձձձ	(2.209)	2.209	-	-
ՉՍՅ Յ Ի Ի ՇԻ ԿՅճճ	(8.272)	(3.391)	-	(11.663)
Ի Յ xՅ շՍՇ ՆՅ ՍՅ ձ ՍՅ Ի ձՅՇՇ Յ ճձձձձձձձձձձ ՇճՅ Ի Յ Կ Յ ճձձձձձձ xԲ. ձձ ձձՍ	(27.564)	-	26.486	(1.078)
ԱԿՅ ՍՅ ԿՅ Նձձձ Յ Օ. Ի Յ Ի ՆՅ ձձձ ՍՇՅ ձՅ ձձ Յ Ի ձձձձձձձձձ	(38.045)	(1.182)	26.486	(12.741)
1/4 ձձձ Նձձձ Յ Օ. Ի Յ Ի ՆՅ ձձձ ՍՇՅ Յ Ի Ի ՇԻ / (ձՅ ձձ Յ Ի ձձձձձձձձձ)	(27.928)	(1.182)	26.486	(2.624)

13. «Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում»

<u>Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Կանխիկ դրամական միջոցներ	2.969.439	1.968.157

Գրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	135.336	301.058
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2.017.172	3.833.905
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-
Դեպոնացված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում*	70.663	366.998
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	5.192.610	6.470.118

* ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված գումարը իրենից ներկայացնում է **ԱրՔա** վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների երաշխիքային ավանդ **70.663 հազ. դրամ**:

Գրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում.

	2012 թ	2011 թ
Կանխիկ դրամական միջոցներ	3.104.775	2.269.215
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	2.017.172	3.833.905
Թղթակցային հաշիվներ	1.985.196	393.016
Ընդամենը	7.107.143	6.496.136

Ֆինանսական վիճակի մասին Ձև թիվ 7 միջանկյալ հաշվետվության Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտոր մասում արտացոլված **2.475 հազ. դրամը** հուշադրամի արժեք է:

14. «Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերում	10.756	8.437
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող	1.740.791	125.541

բանկերում		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	233.650	259.038
Հաշվեգրված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	1.985.197	393.016

Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ

ՀՀ ԿԲ-ում՝ վարկեր և ավանդներ ֆատկորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր այլ	-	-
ՀՀ բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	999.836 78.720	-
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում՝ վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզնման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	-	1.627
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ		

ռեսյո (հետզմման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	-	
Հաշվեգրված տոկոսներ	10.356	-
Ընդամենը	1.088.912	1.627
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)

Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3.074.109	394.643
--	------------------	----------------

**Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և
ավանդներ, այլ պահանջներ**

ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝ վարկեր և ավանդներ ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեսյո (հետզմման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	1,813,279 54.639	1.366.237 51.884
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝ վարկեր և ավանդներ	-	-

Ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
վարկեր և ավանդներ Ֆակտորինգ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետզման) պայմանագրեր ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ այլ	68.512 -	71.490 -
Հաշվեզրված տոկոսներ	4.345	3.137
Ընդամենը	1.940.775	1.492.748
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)
Չուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	1.940.775	1.492.748

Չուտ պահանջներ բանկերի և Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5.014.884	1.887.391
--	------------------	------------------

15. «Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու	Նախորդ

	Ժամանակաշրջան	Ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	54.401	759.718
ԲԲԲ- (Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
ԲԲԲ- (Բաա3) -ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր զանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	54.401	759.718

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական				-

<p>բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի</p> <p>երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ</p>		-		
<p>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</p> <p>երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ</p>		-	-	
<p>Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր</p>		-	-	

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
<p>Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի</p> <p>երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ</p>				
<p>ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի</p> <p>երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ</p>		-		-

այլ		
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-

Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող արժեթղթեր	-	-
Առևտրային նպատակով պահվող այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների Հիփոթեկ Սպառողական վարկեր Այլ	-	-
Ածանցյալ գործիքներ ֆյուչերս ֆորվարդ օպցիոն սվոպ այլ	-	-
Ընդամենը	-	-
Ընդամենը առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական ակտիվներ	54.401	759.718

16. «Հաճախորդներին տրված վարկեր և այլ փոխառվածություններ»

Տրված վարկեր և այլ փոխառվածություններ	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր, այդ թվում՝	28.593.248	25.301.177

ՀՀ Կառավարությանը տեղական ինքնակառավարման մարմիններին հիփոթեքային	1.557.228	1.108.764
Օվերդրաֆտ	69.837	49.818
Վարկային քարտեր	299.463	246.807
Ֆակտորինգ	-	-
Ֆինանսական լիզինգ	-	-
Հետգնման պայմանագրեր	-	-
Ակրեդիտիվներ և բանկային երաշխիքներ	-	-
Այլ	-	-
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	298.164	204.880
Ընդամենը վարկեր	29.260.712	25.802.682
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(504.594)	(258.195)
Ընդամենը զուտ վարկեր	28.756.118	25.544.487

<u>Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ վարկային պորտֆելում հաճախորդներին տրամադրված արժեզրկված (չաշխատող) վարկերի և փոխատվությունների կառուցվածքը</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Վարկեր և փոխատվություններ, որից	28.962.548	25.597.802
արժեզրկված (չաշխատող) վարկեր և փոխատվություններ, այդ թվում՝*	1.011..575	
ժամկետանց վերաձևակերպված վերաֆինանսավորված	103.258	
Ընդամենը վարկեր	1.011..575	
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(222.102)	
Ընդամենը զուտ վարկեր	789.473	

*Վարկերը համարվում են չաշխատող, համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ Ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարարության կողմից համատեղ հաստատված «ՀՀ տարածքում գործող բանկերի վարկերի ու դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման» կարգի

Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների հետևյալ տիպերի.

<u>Տրամադրված վարկերի և փոխատվությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Բանկեր	-	-
Ֆինանսական կազմակերպություններ	-	-
Պետական ձեռնարկություններ	-	-
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	22.108.823	20.277.849
խոշոր ձեռնարկություններ	6.114.456	20.277.849

փոքր և միջին ձեռնարկություններ*	15.994.367	
Ֆիզիկական անձինք, այդ թվում՝	4.265.261	3.029.656
սպառողական վարկեր	2.440.350	1.685.233
հիփոթեքային վարկեր	1.557.228	1.108.764
վարկային քարտեր	267.683	235.659
Անհատ ձեռնարկատերեր	2.588.464	2.290.297
Հաշվեգրված տոկոսներ	298.164	204.880
Ընդամենը վարկեր	29.260.712	25.802.682
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(504.594)	(258.195)
Ընդամենը զուտ վարկեր	28.756.118	25.544.487

Խոշոր վարկառուներին և նրանց հետ փոխկապակցված անձանց տրամադրված վարկերի՝

- 1) ընդհանուր գումարը 9.587.394 հազ. դրամ,
- 2) տեսակարար կշիռը ընդհանուր վարկային պորտֆելում 33.1%,
- 3) տոկոսային հարաբերակցությունը կապիտալի նկատմամբ 43.7%

Համախառն վարկային պորտֆելի (առանց հաշվի առնելու հնարավոր կորուստների պահուստի գումարը) վերլուծություն

ըստ հետևյալ վարկավորման ոլորտների.

<u>Տրամադրված վարկերի և փոխառվածությունների վերլուծությունն ըստ վարկավորման ոլորտների</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը	Նախորդ ժամանակաշրջան	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	7.238.052	24.99	5.119.256	20.00
Գյուղատնտեսություն	474.953	1.64	137.841	0.54
Շինարարություն	5.540.788	19.13	5.228.069	20.42
Տրանսպորտ և կապ	1.022.748	3.53	1.791.539	7.00
Առևտուր	7.619.768	26.31	6.491.439	25.36
Սպառողական	2.715.768	9.38	1.920.895	7.50
Հիփոթեքային վարկեր	1.557.228	5.38	1.108.764	4.33
Սպասարկման ոլորտ	1.549.350	5.35	1.628.620	6.36
Այլ	1.243.893	4.29	2.171.379	8.49
Հաշվեգրված տոկոսներ	298.164		204.880	
Ընդամենը	29.260.712	100%	25.802.682	100%

Հաճախորդների գծով վարկային պորտֆելի աշխարհագրական վերլուծությունը: Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ունի հետևյալ տեսքը.

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	Հաշվետու ժամանա- կաշրջան	Տոկոսային հարաբերու թյունը	Նախորդ ժամա- նակա- շրջան	Տոկոսայի ն հարաբե- րությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	28.950.973	99.96	25.597.802	100
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ				
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների ռեզիդենտներ	11.575	0.04		
Հաշվեգրված տոկոսներ	298.164		204.880	
Ընդամենը	29.260.712	100%	25.802.682	100%

17. «Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ»

Պետական արժեթղթեր	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր	3.610.333	3.552.700
զանձապետական պարտատոմսեր	-	-
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր	-	-
զանձապետական պարտատոմսեր	-	-
կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր	-	-
այլ	-	-

ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	-	-
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	3.610.333	3.552.700

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ -» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ		-		-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ		42.825		42.825

այլ		
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	42.825	42.825

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>	<i>ցուցակված</i>	<i>չցուցակված</i>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ	-			
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր կապիտալի գործիքներ այլ		-		-
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր		-		-

Վաճառքի համար մատչելի այլ ֆինանսական ակտիվներ				
վարկեր, ֆակտորինգ, դեբիտորական պարտքեր Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող վարկառուների ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող վարկառուների չհիփոթեկ		-		-

Սպառողական վարկեր Այլ		
Ընդամենը	-	-

Ընդամենը վաճառքի համար մատչելի Ֆինանսական ակտիվներ	3.653.158	3.595.525
---	------------------	------------------

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները ըստ հետևյալ չափորոշիչների.

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
1. «Արմենիան Քարո» ՓԲԸ	Քարտերի թողարկում և սպասարկում	ՀՀ	24.08.05թ.	12.143.1	2 %
2. «ԱԲՌԱ Քրեդիտ Ռեփորթինգ» ՓԲԸ	Հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	22.11.07թ.	32.108.0	5.9 %
Ընդամենը				44.251.1	7.9 %

18. «Մինչև նարման ժամկետը պահվող ներդրումներ»

<u>Պետական արժեթղթեր</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ պետական պարտատոմսեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ	467.307 467.307	463.674 463.674
ԲԲԲ-/Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ		-
ԲԲ+/Բա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, ինչպես նաև վարկանիշ չունեցող երկրների պետական արժեթղթեր, այդ թվում՝ գանձապետական պարտատոմսեր կենտրոնական բանկի պարտատոմսեր այլ		- -
Հաշվեգրված տոկոսներ	7.511	23.525
Ընդամենը պետական արժեթղթեր	474.818	487.199

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր

	<i>ցուցակվա ծ</i>	<i>չցուցակ- ված</i>	<i>ցուցակվա ծ</i>	<i>չցուցակ- ված</i>

Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝ երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր այլ				
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի կողմից «Գ-» և բարձր վարկանիշ ստացած թողարկողի, այդ թվում՝ երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր այլ		-		-
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝ երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր այլ				-
Հաշվեգրված տոկոսներ		-		-
Ընդամենը		-		-

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր

	<u>Օրցակված</u>	<u>չօրցակված</u>	<u>օրցակված</u>	<u>թօրցակված</u>
Ա-/Ա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողի, այդ թվում՝ երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր այլ				
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի, այդ թվում՝ երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ ավանդային հավաստագրեր այլ		-		-
Հաշվեգրված տոկոսներ		-		-
Ընդամենը		-		-
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների արժեզրկում (հնարավոր կորուստների պահուստ) (ծանոթ. 7)		(-)		(-)
Զուտ ներդրումներ մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներում		474.818		487.199

20. «Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ»

Հիմնական միջոցներ

Հողվածի անվանումը	Շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա միջոցներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Հիմն. միջոցների գծով կապիտալ ներդրումներ	Վարձակ. հիմն. միջոցների գծով կապիտալ ներդ.	Ընդամենը
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2011թ.	1.713.284	184.407	91.119	386.402	0	47.453	2.422.665
Ավելացում	-	59.012	4.423	77.212	82.233	39.006	261.886
Դուրս գրում	-	(23.314)	-	(300)	-	-	(23.614)
Վերագնահատում*							
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2011թ.	1.713.284	220.105	95.542	463.314	82.233	86.459	2.660.937
Ավելացում	207.383	65.717	900	30.268	123.949	23.899	452.116
Դուրս գրում	-	2.983	-	2.279	206.182	-	211.444
Վերագնահատում*	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	--	-	-	-	-	-
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	1.920.667	282.839	96.442	491.303	0	110.358	2.901.609

Կուտակված մաշվածություն

Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2011թ.	373.851	133.919	57.217	251.733	-	22.920	839.640
Ավելացում	43.206	26.828	18.336	31.994	-	9.607	129.971
Դուրս գրում		(23.205)	(-)				(23.205)
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-

Մնացորդ նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2011թ.	417.057	137.542	75.553	283.727	-	32.527	946.406
Ավելացում	33.299	31.292	8.626	19.062	-	13.444	105.723
Դուրս գրում	-	2.864	-	2.219	-	-	5.083
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-	-
Մնացորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	450.356	165.970	84.179	300.570	-	45.971	1.047.046

Զուտ հաշվեկշռային արժեք

նախորդ տարվա վերջում 31.12.2011թ	1.296.227	82.563	19.989	179.587	82.233	53.932	1.714.531
հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	1.470.311	116.869	12.263	190.733	0	64.387	1.854.563

Ոչ նյութական ակտիվներ

	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2011թ.	32.167	16.088	-	53.077	-	101.332
Ավելացում	900	973				1.873
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2011թ.	33.067	17.061	-	53.077	-	103.205
Ավելացում	1.340	978	-	-	-	2.318
Օտարում	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում*	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-

Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	34.407	18.039	-	53.077	-	105.523

Կուտակված մաշվածություն

Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի սկզբում 01.01.2011թ	25.869	520	-	27.451	-	53.840
Ավելացում	1.045	1.646		5.299		7.990
Ստարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Վերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31.12.2011թ	26.914	2.166	-	32.750	-	61.830
Ավելացում	796	1.329		3.975	-	6.100
Օտարում	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)	(-)
Վերագնահատումից մաշվածության ճշգրտում	-	-	-	-	-	-
Արժեզրկում	-	-	-	-	-	-
Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	27.710	3.495	-	36.725	-	67.930

Զուտ հաշվեկշռային արժեք

Նախորդ տարվա վերջում 31.12.2011թ.	6.153	14.895	-	20.327	-	41.375
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 30.09.2012թ.	6.697	14.544	-	16.352	-	37.593

21. «Այլ ակտիվներ»

<u>Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ստացվելիք շահաբաժիններ	-	-
Հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	-	-
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	40.658	109.947
Ընդամենը	40.658	109.947
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(-)	(-)
«Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք զուտ գումարներ	40.658	109.947

<u>Դերիտորական պարտքեր և կանխավճարներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Դերիտորական պարտքեր մատակարարների գծով	3.398	875
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	-	-
Կանխավճարներ մատակարարներին	7.285	36.965
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոց. ապահովագրության վճարների գծով	3.131	1.019
Այլ դերիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	49	-
Ընդամենը	13.863	38.859
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(498)	(-)

Ընդամենը	13.365	38.859
-----------------	---------------	---------------

Այլ ակտիվներ

Պահեստ	11.644	10.110
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ*	1.338.342	153.127*
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	33.465	11.626
Այլ ակտիվներ	3.304	3.317
Ընդամենը	1.386.755	178.180

Ընդամենը այլ ակտիվներ	1.440.778	326.986
------------------------------	------------------	----------------

* 1.338.342 հազ. դրամը հանդիսանում է չմարված պարտավորության դիմաց բանկին անցած գրավի գումար

22.«Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ»

<u>Ընթացիկ հաշիվներ</u>	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
ՀՀ բանկերի	1.444	1.444
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
	1.444	1.444
Ընդամենը		
<u>Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ</u>	-	-
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
վարկեր * ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	3.600.009 1.383.537	3.600.000 1.033.406
ՀՀ բանկեր		
վարկեր և ավանդներ ֆինանսական լիզինգ ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր այլ	300.000 20.313	 403.098

BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր

վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ	11.273	642

BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր

վարկեր և ավանդներ		
ֆինանսական լիզինգ		
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
այլ		-
Հաշվեգրված տոկոսներ	11.891	14.353
Ընդամենը	5.327.023	5.051.499

Ֆինանսական կազմակերպություններ

Ընթացիկ հաշիվներ	23.065	10.815
վարկեր և ավանդներ	211.000	334.505
ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
այլ	-	-
Հաշվեգրված տոկոսներ	7.077	20.345
Ընդամենը	241.142	365.665

Ընդամենը պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	5.569.609	5.418.608
---	------------------	------------------

23. «Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ»

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ

	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Ընթացիկ հաշիվներ	-	-
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Վարկեր	-	-
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	1.059.704	109.056
Հաշվարկված տոկոսներ	9.847	335
Ընդամենը	1.069.551	109.391

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	4.274.797	4.397.051
Ժամկետային ավանդներ	515.148	425.052
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		
Այլ	74	25
Հաշվարկված տոկոսներ	12.717	2.382
Ընդամենը	4.802.736	4.824.510

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	82.149	8.700
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-

Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	82.149	8.700

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	12.426	55.201
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	4	
Ընդամենը	12.430	55.201

Ոչ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	-	-
Ժամկետային ավանդներ	-	-
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	-	-
Այլ	-	-
Հաշվարկված տոկոսներ	-	-
Ընդամենը	-	-

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ

Ընթացիկ հաշիվներ	1.402.317	1.353.272
Ժամկետային ավանդներ	7.460.153	4.424.723
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	-	-

Ավանդների ապահովագրության գծով	4.737	2.666
Այլ	-	-
Ընդամենը	4.737	2.666

27. «Այլ պարտավորություններ»

«Այլ պարտավորություններ»	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Հաշվարկային պարտավորություններ չեկերով և այլ վճարային փաստաթղթերով	-	-
Հաշվարկային պարտավորություններ ակրեդիտիվների գծով	-	-
Այլ հաշվարկներ գծով	-	-

Կրեդիտորական պարտքեր բյուջեի գծով՝

շահութահարկի գծով	111,227	198.131
ԱԱՀ-ի գծով	3,976	2.004
այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	2,239	42.161
սոց. ապահովագրության վճարումների գծով	5,657	19.186
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	2,573	14.460

Չօգտագործված վարկային գծեր	610.340	560.732
Տրամադրված երաշխիքներ	566.168	533.372
Տրամադրված ակրեդիտիվներ	-	-
Ընդամենը՝	1.176.508	1.094.104
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	-	-
	1.176.508	1.094.104

ՀՀ-ի ՀՀ Կառավարության կողմից 2012 թ. 09.30-ի դրությամբ հաստատված փոփոխությունները

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կնքում է առևտրային վարձակալության պայմանագրեր մասնաճյուղերի, բանկոմատների համար տարածքներ վարձակալելու նպատակով:

Չեղյալ չհայտարարվող գործառնական վարձակալության գծով վճարվելիք ապագա ընդհանուր նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը հետևյալն է.

ՃՅ 1/2-ի ԺՃ 1-ին Ս	30.09.2012
ՕՇԿՁ 1-ի ճՇ	22.260
1-5-ի ճՇ	210.938
5-ի ճՇ հատուկ ճՇ»ԷՇ	5.945
ԱՅ 1-ի Ս»ԿԱ ՀՀ-ի ՀՀ Կառավարության կողմից 2012 թ. 09.30-ի դրությամբ հաստատված փոփոխությունները	239.143

ՀՀ-ի ՀՀ Կառավարության կողմից 2012 թ. 09.30-ի դրությամբ հաստատված փոփոխությունները

Սկսած 2005թ. Բանկը հանդիսանում է ավանդների պարտադիր ապահովագրական համակարգի անդամ: Նշված համակարգը գործում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության պահանջների և կանոնակարգվում է «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» օրենքով: Ապահովագրությունը մարում է Բանկի պարտավորությունները ֆիզիկական անձանց ավանդների գծով 4,000 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մինչև 2,000 հազար դրամ՝ արտարժույթով ավանդների դեպքում), Բանկի սննկացման և բանկային արտոնագրի հետ կանչման դեպքում:

Ծանոթագրություն 32. «Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ»

32. Վարկային ռիսկի վերլուծություն

«Պրոմեթեյ բանկ» ՍՊԸ, իր կողմից վարկային միջոցների տրամադրումը իրականացնում է համաձայն բանկում գործող ներքին կանոնակարգերի և ընթացակարգերին համաձայն:

Ներկայումս բանկի կողմից տեղաբաշխված վարկային միջոցների վերադարձելիությունը ապահովված է տարբեր իրացվելի և բարձր իրացվելի գրավի առարկաներով: Բանկում գրավադրված գրավի առարկաների գրավադրման գործընթացը, ինչպես նաև գրավի առարկայի ընտրությունը, գրավ/վարկ հարաբերակցությունը կարգավորվում է բանկի «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգով: Նշված կանոնակարգում արտացոլված է բանկում գրավադրվող գրավի առարկաների տեսակները, բացի այդ ներկայացված է գրավի առարկայի գրավադրման /իրացվելիության/ իրական արժեքի հաշվարկման սկզբունքները:

Ստորև ներկայացվում է գրավի առարկաների տեսակները՝

- Անշարժ և շարժական գույք
- Ապրանքանյութական պաշարներ /շրջանառու միջոցներ/
- Պետական և ոչ պետական /անվանական/ արժեթղթեր
- Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորներ
- Ոսկյա իրեր /թանկարժեք քարեր և մետաղներ, ոսկու ջարդոններ/
- Դրամական միջոցներ
- Երաշխիքներ
- Դրամական հոսքեր

Հարկավոր է նշել, որ վարկային ռիսկը զսպելու նպատակով բանկում կանոնակարգված է գրավ/վարկ հարաբերակցության սահմանաչափը, որը տատանվում է տարբեր գրավի առարկաների գրավադրման ժամանակ: Սակայն այդ սահմանաչափերի ընտրությունը բավականին արդիական է, քանի որ այն բավականին մեծ նշանակություն ունի վարկային ռիսկի զսպման ժամանակ:

Ներկայումս նշեք, որ բանկում գրավադրվող գրավի առարկաները, որոնք իրենից ներկայացնում են անշարժ, կամ շարժական գույք /բացառությամբ ավտոսրահների կողմից վաճառվող ավտոմեքենաները, որոնք հանդես են գալիս որպես գրավի առարկաներ ավտոմեքենայի առուվաճառքի ժամանակ/, պարտադիր գնահատվում և վերագնահատվում են անկախ գնահատող լիցենզավորված կազմակերպության կողմից, որի հետ բանկը տվյալ պահին համագործակցում է : Ըստ գնահատող կազմակերպության կողմից տրված գնահատման վերլուծության, որտեղ արտացոլված է ինչպես տվյալ գույքի շուկայական արժեքը, այնպես և գրավադրման արժեքը, բանկը կարողանում է ճիշտ որոշում կայացնել տվյալ գույքի իրական իրացվելի արժեքի վերաբերյալ, որը հաճախ իրենից ներկայացնում է նույն գնահատման վերլուծության մեջ արտացոլված գրավադրման արժեքը: Բոլոր վերը նշված գրավի առարկաները

նույնպես ունեն իրենց գնահատման սկզբունքը, որը ամրագրված է «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգում: Նշենք նաև որ ներկա դրությամբ բանկի վարկային պորտֆելը ապահովված է բոլոր բանկի կողմից ընդունված գրավի առարկաներով, իսկ սահմանաչափերը համապատասխանում են ընդունված գրավ/վարկ հարաբերակցության սահմանաչափերին:

Բանկը, մասնավորապես «վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչությունը», չափազանց կարևոր է գտնում վերահսկել բանկի կողմից տրամադրված վարկային միջոցների նպատակային օգտագործումը, ինչպես նաև իր վարկառուների պարբերաբար մոնիտորինգների անցկացումը, քանի որ այս գործընթացները սերտ կապված են վարկի վերադարձելիության հետ և հանդիսանում են վարկային ռիսկի զսպման մեխանիզմներից մեկը: Հարկավոր է նշել, որ իրականացվող մոնիտորինգների ժամանակ ուսումնասիրվում և ստուգվում է բանկում գրավադրված, սակայն գրավատուի մոտ գտնվող գրավի առարկայի վիճակը, ինչպես նաև տրամադրված վարկերի օգտագործման նպատակը, վարկառուի ընթացիկ ֆինանսական վիճակը: Ստուգվում է նաև վարկառուի ընթացիկ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտավորությունների ի հայտ գալը, գումարների մեծությունները և առաջացման աղբյուրները և մարման ժամանակահատվածը, վարկառուի ակտիվների և պարտավորությունների սահմանային հարաբերակցությունը, դրամական միջոցների առկայությունը դրամարկղում և հաշվարկային հաշիվների վրա, իր հիմնական մատակարարների և սպառողների տվյալները, առկա փախառությունների մեծությունները, առկա վակայն գումարների մնացորդները, ամսեկան մարումների մեծությունները, վերջնական մարման ժամանակահատվածները և այլն:

Բացի այդ մինչ վարկային միջոցների տրամադրումը իրականացվում է ցանկացած պոտենցիալ վարկառուի վարկունակության գնահատումը, որի վերլուծությունը նույն պես կանոնակարգված է բանկում առանձին ընթացակարգերով, մասնավորապես՝ «Ֆիզիկական և իրավաբանական անձնանց վարկունակության գնահատման» կանոնակարգերով: Նշենք, որ այդ կանոնակարգերում բանկի կողմից մշակվել են տնտեսական բանաձևեր, որոնք օգնում են ռեալ բացահայտել տվյալ վարկառուի վարկունակությունը, որոնցից կարելի է օրինակ նշել, վարկառուի ամսեկան մարումների մեծությունը իր ընդհանուր ամսեկան եկամուտի /հասույթի/ մեծության մեջ, կամ օրինակ իր ընդհանուր ակտիվների հարաբերակցությունը իր ընդհանուր պարտավորությունների մեջ ներառյալ նոր տրամադրվող վարկային միջոցները, ինչպես նաև հաշվարկվում է իր շրջանառու միջոցների շրջանառելիությունը ամսեկան կտրվածքով, որը նույնպես հնարավորություն է տալիս պատկերացում ստեղծել ապագա վարկառուի առևտրային գործունեության մասին:

Մեծ և առանձնակի ուշադրություն է տրվում այն շարժական գույք գրավի առարկաների որոնք գրավադրված են բանկում, մասնավորապես հոսքագծերի, մեքենասարքավորումների, կամ շրջանառու միջոցների մասով: Այս գրավի առարկաները մշտապես գտնվում են բանկի կողմից վերահսկողության տակ և դրանց վիճակի ստուգումը իրականացվում է բանկի կողմից ավելի կարճ ժամանակահատվածում, համաձայն բանկում սահմանված «Գրավի քաղաքականության» կանոնակարգի:

Ներքին որոշ ռիսկերը զսպելու նպատակով բանկում առկա վակային բոլոր գործերը համարակալվում են և վարվում է առանձին փաստաթղթերի գույքգրման ցուցակ, յուրաքանչյուր վարկային գործի համար առանձին, ինչը հնարավորություն է տալիս բացառել այս, կամ այն փաստաթղթի կորուստը տվյալ վարկային գործից:

Բանկի «Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության» կազմից վարվում է առանձին մի քանի մատյաններ, մասնավորապես վարկային հայտերի ընդունման, մարված վարկային գործերի համարակալման և այլն, որոնք հեշտացնում են վարկային գործընթացը:

Հարկավոր է նշել, որ բանկը նաև մեծ կարևորություն է տալիս գրավի առարկայի ապահովագրմանը, մասնավորապես կանոնակարգելով այն իր «Գրավի քաղաքականության» կանոնակրագով:

Բանկը «Վարկային քաղաքականության» իրականացման շրջանակներում վարկային ռիսկերի գսպման նպատակով Վարկառու-Գրավատուից (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուից (եթե տարբեր անձինք են) պահանջում է վարկային միջոցների լրացուցիչ ապահովության (վերադարձելիության) միջոցների (գրավի առարկաների)՝ մասնավորապես ավտոմեքենաների և բնակելի անշարժ գույքի գրավի (ըստ Վարկային միջոցների տրամադրման և մարման կանոնակարգի) ապահովագրում, սույն քաղաքականության 4.2 և 4.3 ենթակետերով ամրագրված կարգով:

Ապահովագրումը իրականացվում է առնվազն մեկ տարի ժամկետով, վարկային պայմանագրով ամրագրված վարկի գումարի չափով (կամ հաճախորդի ցանկությամբ գրավի առարկաների ամբողջ արժեքի չափով) ապահովագրական պոլիսի հետագա երկարաձգման պարտադիր պայմանով առնվազն տարին մեկ անգամ, վարկային պայմանագրով ամրագրված վարկի մարման ամբողջ ժամանակահատվածում:

Առաջնորդվելով «Բանկերի և Բանկային գործունեության օրենքի» 34 հոդվածի 3 կետով, բանկը գրավի առարկաների գնահատման, վերագնահատման և ապահովագրության նպատակով համագործակցում է ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների հետ:

ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների հետ համագործակցության ընտրությունը կատարվում է առաջնորդվելով մի շարք օբյեկտիվ չափանիշներից՝

- ա) կազմակերպությունները պետք է ունենան տվյալ ոլորտում առնվազն երեք տարվա գործունեության փորձ,
- բ) ռեյկինգավորված լինեն ռեյտինգ իրականացնող անկախ ընկերության կողմից,
- գ) ընդգրկված լինեն առաջին հինգ ռեյկինգավորված կազմակերպությունների շարքում հետևյալ չափանիշներով՝

- ընդհանուր ակտիվներով,
- սեփական կապիտալով,
- ընդհանուր պասիվներով,
- զուտ շահույթով (կան վնասով),
- ապահովագրական փոխհատուցումով,
- վերաապահովագրողի ռեյկինգով (հեղինակությամբ):

Բացի նշված պարտադիր հիմնական օբյեկտիվ պահանջներից, բանկը ուսումնասիրության և վերլուծության կարող է ենթարկել նաև կազմակերպությունների ընդհանուր ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալի մեծությունը, տարեկան հասույթը, ինչպես նաև

կազմակերպությունների կողմից մատուցվող գնահատման և ապահովագրման պրոդուկտները, դրանց գծով սակագների մեծությունները և այլն: Գնահատող կազմակերպությունների կողմից իրականացվող գնահատման գործընթացը պետք է ներառի գնահատման մեթոդների մի քանի մոտեցումներ, կատարվի կոնկրետ հաշվարկների միջոցով, տրվող հաշվետվությունների մեջ ընդգրկված լինի ինչպես գնահատվող գրավի առարկայի շուկայական արժեքի հաշվարկը, այնպես և գրավադրման (իրացման անհրաժեշտության դեպքում իրացվելի) արժեքները:

Բանկը առաջնորդվելով Բանկի «Վարկային քաղաքականությունով», Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով վարկային ռիսկերի զսպման նպատակով կատարում է Բանկում գրավադրված և գրավատուի տիրապետության տակ գտնվող գրավի առարկայի վերահսկում՝ սահմանելով հետևյալ պարբերականությունը՝

Անշարժ գույքը (բնակելի, հասարակական, արտադրական, գյուղատնտեսական նշանակության շենքերը, շինությունները, հողատարածքները) յուրաքանչյուր վերագնահատման ժամանակ (առնվազն տարին մեկ անգամ) ենթարկվում է վերահսկման ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների կողմից: Վերահսկման արդյունքները արտացոլվում են ՀՀ օրենսդրության համապատասխան գործունեության լիցենզիա ունեցող անշարժ գույքի գործակալության կամ անձանց և ապահովագրական ընկերությունների կողմից տրամադրված գնահատման հաշվետվության մեջ: Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում շենքերի, շինությունների տեխնիկական վիճակը, բնակարանների և առանձնատների գծով կատարված շինարարական և վերանորոգման աշխատանքների աստիճանը (հիփոթեքային վարկավորման դեպքում):

Շարժական գույքը (հոսքագծերը, տեխնոլոգիական սարքավորումները, հաստոցները, մեքենա-սարքավորումները) ենթակա է վերահսկման Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով ամրագրված պարտադիր մոնիտորինգ այցերի ժամանակացույցով (առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ): Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում հոսքագծերի, տեխնոլոգիական սարքավորումների, հաստոցների, մեքենա-սարքավորումների տեխնիկական վիճակը, դրանց առկայությունը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Ոչ պետական բաց բաժնետիրական /փակ բաժնետիրական/ ընկերության կողմից թողարկված արժեթղթերը ենթակա չեն վերահսկման այն դեպքում, երբ արժեթղթերը գտնվում են Բանկի տիրապետության ներքո, իսկ եթե գտնվում են Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) տիրապետության ներքո, վերահսկումը իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական Դեպոզիտարիան՝ տրամադրելով Բանկին տեղեկանք արգելադրման վերաբերյալ և քաղվածք:

Պետական արժեթղթերի (կարճաժամկետ, միջին ժամկետայնության, երկարաժամկետ), այդ թվում նաև դատական ակտերի հիման վրա ստացված մուրհակների վերահսկումը իրականացվում է ՀՀ ԿԲ-ի միջոցով (պետական արժեթղթերը (կարճաժամկետ, միջին ժամկետայնության, երկարաժամկետ), այդ թվում նաև դատական ակտերի հիման վրա ստացված մուրհակները մուտքագրվում են Բանկի՝ գրավադրված արժեթղթերի դեպո հաշվին) և ՀՀ ԿԲ-ի կողմից Բանկին տրամադրվում է քաղվածք՝ գրավադրված արժեթղթերի վերաբերյալ: Շրջանառու միջոցների (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի

արտադրանք, ապրանքներ) գրավադրման դեպքում վերահսկումը իրականացվում է հետևյալ կերպ՝ եթե շրջանառու միջոցները (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի արտադրանք, ապրանքներ) գտնվում են Բանկի տիրապետության տակ, ապա վերահսկման անհրաժեշտություն չի առաջանում: Եթե շրջանառու միջոցները (հումք, պաշարներ, նյութեր, պատրաստի արտադրանք, ապրանքներ) գտնվում են Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) տիրապետության տակ, ապա վերահսկումը իրականացվում է Բանկի վարկային ռիսկի ներքին կառավարման կանոնակարգով ամրագրված պարտադիր մոնիտորինգ այցերի ժամանակացույցով (առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ): Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում շրջանառու միջոցների (հումքի, պաշարների, նյութերի, պատրաստի արտադրանքի, ապրանքների) առկայությունը, դրանց տեխնիկական վիճակը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Ավտոմեքենաների (մարդատար և բեռնատար) գրավադրման դեպքում վերահսկումը իրականացվում է վեց ամիսը մեկ անգամ՝ Վարկային պայմանագրով սահմանված մարումների իրականացման ժամանակացույցի համաձայն Վարկառուի Բանկ ներկայանալու ժամանակ: Վերահսկման ընթացքում ուսումնասիրության է ենթարկվում ավտոմեքենայի առկայությունը, տեխնիկական վիճակը: Վերահսկման արդյունքների հիման վրա կազմվում է համապատասխան ակտ, որը վավերացվում է Բանկի և Վարկառու-Գրավատուի (եթե նույն անձն է) կամ Գրավատուի (եթե տարբեր անձինք են) կողմից:

Գրավադրված՝ ոսկյա զարդերի, թանկարժեք քարերի, ոսկու ստանդարտացված ձուլակտորների, թանկարժեք այլ մետաղների, նրանց ջարդոնների նկատմամբ վերահսկողություն չի իրականացվում:

Հաշվարկային կամ ավանդային հաշվի միջոցների գրավադրման դեպքում վերահսկողության անհրաժեշտություն չի առաջանում, քանի որ նշված միջոցները սառեցվում են մինչև պարտավորությունների մարումը:

Բանկում վարկային ռիսկի կառավարումը կատարվում է համաձայն «Վարկային ռիսկի կառավարման» դրույթների և Բանկի Խորհուրդի կողմից հաստատված վարկային քաղաքականության, վարկային գործառնության իրականացումը, վերահսկողությունը և կարգավորումը սահմանող և կանոնակարգող համապատասխան կարգերի:

Վարկային ռիսկի կառավարումը ենթադրում է՝

- վարկային քաղաքականության մշակում,
- վարկավորման գործընթացի կանոնակարգում,
- վարկային պորտֆելի կառավարում,
- վարկային գործընթացների կառավարում,
- չաշխատող վարկային պորտֆելի կառավարում,
- վարկային ռիսկի սահմանափակման միջոցառումների մշակում,
- հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստների ձևավորում:

Վարկային ռիսկի կառավարումը իրենից ներկայացնում է որոշակի գործողությունների հերթականություն, որը կարելի է բաժանել հետևյալ փուլերի.

- վարկային ռիսկի բացահայտում,
- վարկային ռիսկի քանակական գնահատում,
- ռիսկի ընդունման ռազմավարություն,
- ռիսկի վերահսկում,
- վարկային ռիսկերի զսպման և նվազեցման մեթոդների ընտրություն,
- ռիսկերի մոնիտորինգ,
- ռիսկի մակարդակի վերահսկում:

Վարկային ռիսկի կառավարման փուլերի առանձնահատկությունները ըստ առանձին վարկառուների և պորտֆելի ներկայացված են ստորև բերված

Աղյուսակում.

Վարկային ռիսկի կառավարման փուլեր	Վարկային ռիսկի կառավարման փուլերի առանձնահատկությունները ըստ	
	առանձին վարկառուի	պորտֆելի
Վարկային ռիսկի բացահայտում	Ռիսկը արտահայտվում է հնարավոր պատճառներով փոխառուի պարտավորությունների չկատարման մեջ	Ռիսկը արտահայտվում է փոխառուների կողմից պարտավորությունների չկատարման հետևանքների մեջ
Վարկային ռիսկի քանակական գնահատում	Փոխառուի վարկունակության գնահատում, որը բաժանվում է 2 փուլի. Փոխառուի վարկային վարկանիշի որոշում Հնարավոր կորուստների գնահատում	Վարկառուների դասակարգումը ըստ ռիսկի դասերի հնարավոր կորուստների հաշվարկի համար. 1.Ըստ վարկային ռիսկի մակարդակի 2. Ըստ փոխկապակցվածության (նույն ճյուղի, նույն մարզի, բանկի հետ փոխկապակցված և այլ)

		3. Հնարավոր կորուստների գնահատում
Ռրոշման ընդունում	Հաշվի են առնվում վարկային ռիսկի քանակական գնահատականները	Հաշվի են առնվում վարկային ռիսկի քանակական գնահատականները
Ռիսկի վերահսկում	Վարկային ռիսկի նվազեցման հետևյալ մեթոդներից ընտրություն վարկառուների վարկի մարման պատրաստականության և ֆինանսական վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվության հայթհայթում, վարկառուների հետ սերտ համագործակցում, վարկառուի պատրաստականության և ֆինանսական հնարավորությունների մակարդակների բարձրացում	Վարկային ռիսկի նվազեցման հետևյալ մեթոդներից ընտրություն Գ-իվերսիֆիկացիա հնարավոր կորուստների ծածկման պահուստների ձևավորում, լիմիտների սահմանում ըստ ճյուղային, տարածքային, ծավալային և այլ կենտրոնացումների
Ռիսկերի մոնիտորինգ.	Վարկառուի գործունեության անընդհատ մոնիտորինգ համաձայն Հավելված 1-ի (կցվում է), վարկային ռիսկի մակարդակի փոփոխման նպատակով	Վարկային պորտֆելի գնահատում ընթացիկ արժեքով, վարկային ռիսկերի կրիտիկական մակարդակներին մոտենալու առումով Վարկերի որակի վերլուծություն Վարկային քաղաքականության իրականացման վերահսկում, Գործող օրենսդրության համապատասխանության մոնիտորինգ

--	--	--

Բանկում վարկային ռիսկի կառավարման իրավասու մարմիններ են հանդիսանում Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը, Վարկային կոմիտեն, Վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչությունը, Բանկի բոլոր տարածքային ստորաբաժանումները, ռիսկերի կառավարման մենեջերը, ներքին հսկողության մարմինները:

**Վարկային ռիսկ պարունակող ակտիվների վերլուծությունը ըստ տնտեսության սեգմենտների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.
Աղյուսակում ներառված չեն հաշվեգրված տոկոսները.**

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Ստանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/քանակը	գումարը/քանակը	գումարը/ քանակը
Վարկեր, այդ թվում՝	28.007.076/3139	306.415/27	587.308/9	61.749/3	184.997/9
1. Արդյունաբերություն	7.231.452/67	6.600/1		-	-
2. Գյուղատնտեսություն	474.953/4			-	-
3. Շինարարություն	5.540.788/50			-	177.814/1
4. Տրանսպորտ և կապ	1.022.748/28			-	-
5. Առևտուր	7.126.987/211	50.131/4	442.650/2	-	-
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1.415.216/42		134.134/1	-	-
7. Ֆինանսական հատված	-			-	-
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	2.685.546/2558	17.125/16	10.524/6	2.573/2	7.183/8
8.1 անշարժ գույքի գրավով	567.432/199	3.809/2	2.222/1		1.624/1
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	911.921/199	6.188/4	7.546/4	2.243/1	2.885/2
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	2.509.386/179	232.559/6		59.176/1	-
Գերիտորական պարտքեր	3.641.884/295	1.898/5	1.525/1		2.759/5
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	42.825				
Հետհաշվեկշռային հոդվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	1.176.508/698 566.168/13	- -			

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ			
	Տտանդարտ/ Ոչ ռիսկային	Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի

	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը	գումարը/ քանակը
Խարկեր, այդ թվում՝	25.597.802/2254	-	-	-	173.363/6
1. Արդյունաբերություն	5.119.256/61	-	-	-	-
2. Գյուղատնտեսություն	137.841/3	-	-	-	-
3. Շինարարություն	5.228.069/46	-	-	-	168.850/1
4. Տրանսպորտ և կապ	1.791.539/29	-	-	-	-
5. Առևտուր	6.491.439/185	-	-	-	-
6. Հանրային սնունդ և սպասարկման այլ ոլորտներ	1.628.620/48				
7. Ֆինանսական հատված					
8. Սպառողական վարկեր, այդ թվում՝	1.920.895/1.729	-	-	-	4.513/5
8.1 անշարժ գույքի գրավով	287.571/117				1.624/1
8.2 ավտոմեքենայի գրավով	819.795/251	-	-	-	-
9. Տնտեսության այլ ճյուղեր	3.280.143/153	-	-	-	-
Գերփառական պարտքեր	1.191.752/99	-	-	-	2.740/5
Ինվեստիցիոն արժեթղթեր	42.825				
Հետհաշվեկշռային հողվածներ, այդ թվում՝ երաշխիքներ ակրեդիտիվներ	1.094.104/706 533.372/15	- -			

Վարկային պորտֆելի վերլուծությունը ըստ տարածաշրջանների և ռիսկայնության կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ	Չաշխատող ակտիվներ
----------	------------------	-------------------

	Ստանդարտ/ ռիսկային	Ոչ Հսկվող/ Ռիսկային	Ոչ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝	28.007.076/3139	306.415/27	587.308/9	61.749/3	184.997/9
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	27.995.501/3138	306.415/27	587.308/9	61.749/3	184.997/9
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)՝ 1.Ռուսաստան	11.575/1				
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)					
5. Ընդամենը	28.007.076/3139	306.415/27	587.308/9	61.749/3	184.997/9

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Ակտիվներ	Աշխատող ակտիվներ		Չաշխատող ակտիվներ		
	Ստանդարտ/ ռիսկային	Ոչ Հսկվող/ Ռիսկային	Աշ ստանդարտ/ Միջին ռիսկային	Կասկածելի/ Բարձր ռիսկային	Անհուսալի
Վարկեր, այդ թվում՝	25.597.802/2254	-	-	-	173.363/6
1. ՀՀ ռեզիդենտներին	25.597.802/2254	-	-	-	173.363/6
2. ԱՊՀ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)՝ 1.Ռուսաստան	-				
3. ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	-				
4. Ոչ ՏՀԶԿ երկրների ռեզիդենտներին (ըստ երկրների)	-				
5. Ընդամենը	25.597.802/2254	-	-	-	173.363/6

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկի վերլուծություն

Շուկայական ռիսկը առաջանում է շուկայական տոկոսադրույքների, գների, փոխարժեքների ոչ բարենպաստ փոփոխությունների արդյունքում: Շուկայական ռիսկն իրենից ներկայացնում է արտարժույթային, տոկոսադրույքի և գների փոփոխության հետ կապված ռիսկերի հանրագումար: Բանկը առանձնահատուկ ուշադրություն է ներկայացնում արտարժույթային և տոկոսային ռիսկերին, որոնք իրական վտանգ կարող են ներկայացնել բանկին:

Արտարժույթի ռիսկ - Արտարժույթային ռիսկը պայմանավորված է ապագայում արտարժույթի փոխարժեքի շարժման անորոշությունից, այսինքն ազգային արժույթի գնի հարաբերակցությունից այլ արտարժույթների նկատմամբ: Արտարժույթային ռիսկ կարող է առաջանալ, երբ արտարժույթային դիրքը (արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների միջև տարբերությունն է՝ հաշվի առած հետհաշվեկշռային անավարտ գործարքների (սփոթ, սվոյ, ֆորվարդ և ֆյուչերսային) նկատմամբ պահանջները և պարտավորությունները) բաց է:

Արտարժույթային ռիսկի կառավարման գործընթացը ներառում է՝ արտարժույթային շուկայի ուսումնասիրման, արտարժույթային ռիսկի կանխատեսման, արտարժույթային ռիսկի գնահատման՝ ռիսկի հնարավոր չափերի և հետևանքների որոշման, արտարժույթային ռիսկի հետ կապված կորուստների կանխարգելման և նվազեցման փուլերը, որոնք սահմանված են բանկի ներքին ընթացակարգերում:

Արժույթային ռիսկերը զսպման նպատակով, Բանկը սահմանել է արժույթային բաց դիրքերի սահմանաչափեր ըստ առանձին արժույթների, որոնք վերահսկվում են օրական կտրվածքով: Բանկի արտարժույթային դիրքերի նորմատիվի առավելագույն չափը սահմանված է.

ա. յուրաքանչյուր արտարժույթի երկար դիրքի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև՝ 7 տոկոս,
բ. բոլոր արտարժույթների երկար դիրքերի հանրագումարի և բանկի ընդհանուր կապիտալի միջև՝ 10 տոկոս:

Անվանում	Ներքին սահմանաչափ	31/12/11 թ	30/09/12/թ
ՀՊՍ 1ձԷՅ ձ	7%	0.60%	0.42%
ՀԿ. ԷՇՅ Ի Յ Կ յձԾԿԻ ԷԻ »ԷԷՇԿ.	7%	0.04%	0.03%
ՕԻ ձձ	7%	-0.01%	0.01%
ԷձԾԷ.ԷձԾԷՄԷՇ	7%	-0.02%	-0.01%
ԻԻ »ՕՅ ձՅ Ի Յ Կ յձՅ ԿԻ	7%	0.00%	0.03%

Յուրաքանչյուր օր իրականացվում է արտարժույթների փոխարժեքների հետևանքով արտարժույթահին ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած եկամուտների և ծախսերի հաշվարկ յուրաքանչյուր արտարժույթի գծով: Արտարժույթային ռիսկի գնահատումը կատարվում է նաև ստանդարտ մեթոդաբանությամբ ըստ (ՀՀ ԿԲ-ի Կանոնակարգ 2-ի): Ինչպես նաև, պարբերաբար իրականացվում է հնարավոր կորուստների գնահատում սթրես տեստերի միջոցով:

Բանկի կողմից ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան.

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ *	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2697931	1339370	1155309	5192610
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	2828770	1904054	282060	5014884
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	54401			54401

Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15955328	12800790		28756118
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	3653158			3653158
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին. ակտիվներ	474818			474818
Այլ	3293800	30037	11572	3335409
Ընդամենը ակտիվներ	28958206	16074251	1448941	46481398
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	5541168	28441		5569609
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	3486267	12282098	75482	15843847
Այլ պարտավորություններ	208412	5018865		5227277
Ընդամենը պարտավորություններ	9235847	17329404	75482	26640733
Զուտ դիրք	19722359	(1255153)	1373459	19840665

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան.

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	2661376	3509260	299482	6470118
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1370328	785060	257030	2412418
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	759718			759718
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	15190322	10354463		25544785
Վաճառքի համար մատչելի ֆին. ակտիվներ	3595525			3595525
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆին.				

ակտիվներ	487199			487199
Այլ	2003259	76039		2079298
Ընդամենը ակտիվներ	26067727	14724822	556512	41349061
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	5100736	338182	501858	5940776
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	1973819	9401832	35925	11411576
Այլ պարտավորություններ	347357	4850491	23753	5221601
Ընդամենը պարտավորություններ	7421912	14590505	561536	22573953
Զուտ դիրք	18645815	134317	(5024)	18775108

* «I խմբի արտարժույթի» կազմը- ՄԴՌ-ը, ՄԴՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնող արտարժույթների, շվեյցարական ֆրանկը, կանադական դոլարը, շվեդական կրոնը, դանիական կրոնը, ավստրալիական դոլարը և բանկային ոսկին (ՄԴՌ-ի զամբյուղի մեջ մտնում են ԱՄՆ-ի դոլարը, Եվրոն, ճապոնական իենը և անգլիական ֆունտ ստեռլինգը) :

** «II խմբի արտարժույթի» կազմը - այլ արտարժույթներ :

Տոկոսադրույքի ռիսկ -

Տոկոսադրույքի ռիսկը այն ներկա կամ ապագա հավանականությունն է, որ տոկոսադրույքի մակարդակի անբարենպաստ փոփոխությունը կարող է բացասական հետևանք ունենալ բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա:

Տարբերակում են տոկոսադրույքի ռիսկի չորս տեսակ.

- բազիսային ռիսկ
- եկամտաբերության կորի ռիսկ
- օպցիոնի (ընտրության) ռիսկ
- ժամկետայնության ճեղքվածքի ռիսկ:

Բազիսային ռիսկը կապված է տարբեր տեսակի տոկոսադրույքների ապագա փոփոխությունների հետ: Բազիսային ռիսկը հիմնականում ի հայտ է գալիս, երբ փոփոխվող տոկոսադրույքներով ներգրավված և տեղաբաշխված միջոցները կապված են տարբեր բազիսային տոկոսադրույքների հետ՝ որոնց միջև կատարյալ կորելյացիոն կապ գոյություն չունի:

Եկամտաբերության կորի ռիսկն առաջանում է, երբ կորի փոփոխության հետևանքով (տարբեր մարման ժամկետայնությամբ տեղաբաշխված և ներգրավված միջոցների տոկոսադրույքների փոփոխություն՝ կապված մարման ժամկետայնությունից. օրինակ երկարաժամկետ պետական պարտատոմսերի տոկոսադրույքներն աճում են, իսկ կարճաժամկետինը՝ նվազում) բանկի կապիտալի տնտեսական արժեքը և/կամ շահույթը բացասական ազդեցություն են կրում:

Օպցիոնի (ընտրության) ռիսկն առաջանում է, երբ բանկը կամ բանկի հաճախորդն ունենում են ֆինանսական գործիքից ստացվող դրամական հոսքերի մակարդակը և/կամ ժամանակը փոփոխելու իրավունք, բայց ոչ պարտավորություն: Օպցիոնի ռիսկ են պարունակում վարկերի գծով կանխավճարման իրավունքը, ավանդների վաղաժամկետ դուրսբերումը, վարկերի տոկոսադրույքների վերին սահմանը:

Ժամկետայնության ճեղքվածքի ռիսկն առաջանում է, երբ բանկը միջոցներ է ներգրավում և տեղաբաշխում միևնույն բազիսային տոկոսադրույքներով, սակայն որոշ ժամանակային ճեղքվածքով, ըստ որի բանկի ներգրաված և տեղաբաշխած միջոցները համաձայնեցված չեն ըստ մարման կամ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների:

Տոկոսադրույքի փոփոխության հետևանքով բանկի սպասվող հավանական կորուստները կամ օգուտները գնահատում են ամենատարբեր մոդելներով, որոնցից կարևորվում են.

– տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի կամ տոկոսադրույքների վերանայման մոդել (այսուհետ GAP մոդել),

– դյուրացիայի մոդել:

GAP մոդելը թույլ է տալիս ստանալ տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի սպասվող զուտ տոկոսային եկամտի վրա:

Դյուրացիայի մոդելը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի փոփոխության արդյունքում կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը՝ հաշվի առնելով ներգրաված պարտավորությունների և տեղաբաշխված ակտիվների ժամկետայնության անհամապատասխանությունը:

GAP մոդելով վերլուծության արդյունքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա: Տոկոսադրույքի ռիսկը գնահատելու համար տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն պարտավորությունները հանվում են ակտիվներից՝ յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի ճեղքվածքը (GAP) հաշվարկելու համար.

$$GAP = RSA - RSL \quad (1)$$

որտեղ
RSA- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվներն են,
RSL- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորություններն են,
GAP- տոկոսադրույքերի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերությունն է:
Ճեղքվածքը կարող է լինել գրոյական, բացասական և դրական: Բացասական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների աճը կբերի զուտ տոկոսային եկամտի նվազման: Ի հակադրություն վերջինիս, դրական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների նվազումը կբերի զուտ տոկոսային եկամտի նվազման:

Սույն մեթոդիկայի հաշվարկում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

- ✓ դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքով,
  - ✓ տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում ,
  - ✓ տարբեր մարման ժամանկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:
- Հաշվարկի արդյունքում գնահատվում է տոկոսադրույքերի փոփոխության ազդեցությունը առաջիկա եռամսյակի ընթացքում ստացվելիք զուտ տոկոսային եկամտի վրա:

Հաշվարկի համար օգտագործվում է հետևյալ բանաձևը.

$$\Delta NII = \sum \Delta R * K \quad (2)$$

որտեղ

ΔNII - զուտ տոկոսային եկամտի փոփոխությունն է երեք ամսվա ընթացքում

ΔR տոկոսադրույքի ենթադրվող տարեկան փոփոխությունն է

K = (90-

Վերոնշյալ սահմանափակող ենթադրություններից ելնելով նպատակահարմար է տոկոսադրույքների փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա հաշվարկել առաջիկա երեք ամիսների համար:

Սույն մեթոդաբանությունում տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կազմում չեն ընդգրկվում ցպահանջ ակտիվները և պարտավորությունները, քանի որ վերջիններիս ցածր եկամտաբերության / ծախսատարության պատճառով դրանց տոկոսադրույքների էական փոփոխություններ չեն ենթադրվում:

Հաշվարկման տվյալների աղբյուր է հանդիսանում «Բանկերի հաշվետվությունները, դրանց ներկայացումը և հրապարակումը» Կանոնակարգ 3-ով սահմանված ձև թիվ 9 հաշվետվությունը:

Հաշվարկում յուրաքանչյուր ժամանակահատվածի համար տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն պարտավորությունները գտվում են ակտիվներից. այսպես վերցվում է «մինչև 30 օր», «31-ից 60 օր» և «61-ից 90 օր» մարման ժամկետայնություն ունեցող «Փոփոխվող տոկոսադրույքներով» և «Ֆիքսված տոկոսադրույքներով» ակտիվների և պարտավորությունների հանրագումարների տարբերությունը: Ստացված տվյալները տեղադրելով բանաձև (2) ի մեջ հաշվարկվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը զուտ տոկոսային եկամտի վրա:

$$\Delta NII = (GAP15*75/365 + GAP45*45/365 + GAP75*15/365) * \Delta R \quad (3)$$

GAP մոդելի հիման վրա կատարվում է նաև տոկոսադրույքի նկատմամբ բանկի զգայունության վերլուծություն, որն ի տարբերություն վերը ներկայացված մոդելի ընդգրկում է նաև անտոկոս և ցպահանջ ակտիվներն ու պարտավորությունները:

Համաձայն այս վերլուծության GAP-ի հաշվարկում ընդգրկվում է «ցպահանջ», «մինչև 30 օր», «31-ից 60 օր» և «61-ից 90 օր» մարման ժամկետայնություն ունեցող «Փոփոխվող տոկոսադրույքներով», «Ֆիքսված տոկոսադրույքներով» և «Անտոկոս» ակտիվները և պարտավորությունները: Նշված ժամկետայնությամբ ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերվում է ակտիվներին (սովորաբար կոչվում է ճեղքվածքի հարաբերակցություն. GAP/ASSETS), ինչը ցույց է տալիս տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցության ուղղությունը (դրական կամ բացասական GAP) և ռիսկի նկատմամբ զգայունության աստիճանը (ճեղքվածքը ակտիվների որ տոկոսն է կազմում): Դրական կումուլյատիվ ճեղքվածքը վկայում է, որ կարճաժամկետ հատվածում (երեք ամսվա ընթացքում) բանկը ունի ազատ դրամական միջոցներ, որոնք կարող է տեղաբաշխել եկամտաբեր ակտիվների մեջ՝ չառաջացնելով իրացվելիության հիմնախնդիր: Հետևաբար դրական ճեղքվածքի դեպքում տոկոսադրույքների բարձրացումը կարող է բարենպաստ ազդեցություն թողնել բանկի եկամտների վրա:

31/12/11թ դրությամբ

Σ	72791	հազ. դրամ
Տոկոսադրույքների հետևյալ փոփոխությունների արդյունքում		
ΔR	-1.0%	0.5%

Շահույթ/Վնաս(-) ΔΠ

-728

364

30/09/12/թ դրությամբ

Σ

-147920

հազ. դրամ

Տոկոսադրույքների հետևյալ փոփոխությունների արդյունքում

ΔR

2.0%

-1%

Շահույթ/Վնաս(-) ΔΠ

-2958

1479

Բանկը ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	խցումն	իսժխումում	խցումն	իսժխումում	խցումն	իսժխումում	խցումն	իսժխումում	խցումն	իսժխումում	խցումն	իսժխումում
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ այդ թվում՝	1813281								1000000			
-վարկեր												
-ավանդներ												
-ֆատկորինգ												
-լիզինգ												
-հետզման պայմանագրեր	1813281											
-այլ												
Հաճախորդներին տրված վարկեր փոխատվություններ այդ թվում՝	44781	121875	379260	224533	1074752	262488	680128	124064	10769397	8847707	3073724	3183719

- վարկեր - ավանդներ - ֆատկորինգ - լիզինգ - հետզմնան պայմանագրեր - այլ	44781	121875	379260	224533	1074752	262488	680128	124064	10769397	8847707	3073724	3183719
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր այդ թվում՝ - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ - կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ - ավանդային հավաստագրեր - կապիտալի գործիքներ									2110867		208189	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր											474819	
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	1858062	121875	379260	224533	1074752	262488	680128	124064	13880264	8847707	3756732	3183719
Պարտավորություննե ր բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետզմնան պայմանագրեր - այլ	1683537				50000		161000		3600000			
	1383537				50000		161000		3600000			
Պարտավորություննե ր հաճախորդների նկատմամբ այդ թվում՝ - ավանդներ - հետզմնան պայմանագրեր	50300	839752	35708	1814278	50103	1029127	180056	2451349	248570	2131649		1706

- այլ													
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր այդ թվում՝ - փոխարկելի արժեթղթեր - հիփոթեքային պարտատոմսեր - այլ պարտատոմսեր - ստորադաս փոխառություններ								825102		4172666			
Ներգրված այլ միջոցներ								825102		4172666			
Ընդամենը	1733837	839752	35708	1814278	100103	1029127	341056	3276451	4908393	6304315			1706
Զուտ դիրք	124225	(717877)	343552	(1589745)	974649	(766639)	339072	(3152387)	8971871	2543392	3756732		3182013

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
Տեղաբաշխված միջոցներ	խցումն	խափարժմանում	խցումն	խափարժմանում	խցումն	խափարժմանում	խցումն	խափարժմանում	խցումն	խափարժմանում	խցումն	խափարժմանում
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆատկորինգ - լիզինգ - հետգնման պայմանագրեր - այլ	1366237											
	1366237											
Հաճախորդներին տրված վարկեր փոխառություններ այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆատկորինգ - լիզինգ	514	2655	25207	33531	154059	374048	735259	858628	12920451	8693533	1465951	333969
	514	2655	25207	33531	154059	374048	735259	858628	12920451	8693533	1465951	333969

- հետզման պայմանագրեր - այլ												
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր այդ թվում՝ - երկարաժամկետ պարտք. գործիքներ - կարճաժամկետ պարտք. գործիքներ - ավանդային հավաստագրեր - կապիտալի գործիքներ									1702020		1157018	
									1702020		1157018	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր									487199			
Տեղաբաշխված այլ միջոցներ												
Ընդամենը	1366751	2655	25207	33531	154059	374048	735259	858628	15109670	8693533	262296 9	333969
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ այդ թվում՝ - վարկեր - ավանդներ - ֆակտորինգ - լիզինգ - հետզման պայմանագրեր - այլ							50000	257501	3600000	27004		
							50000	257501	3600000	27004		
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ այդ թվում՝ - ավանդներ - հետզման պայմանագրեր - այլ	-	-	1000	100493	24913	118065 9	46823	3548257	21450	465473		1157
			1000	100493	24913	118065 9	46823	3548257	21450	465473		1157
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր այդ թվում՝ - փոխարկելի արժեթղթեր - հիփոթեքային պարտատոմսեր - այլ պարտատոմսեր - ստորադաս փոխառություններ										4849906		
Ներգրված այլ միջոցներ									110000			
Ընդամենը												

	-	-	1000	100493	24913	118065 9	96823	3805758	3731450	5342383	-	1157
Չուտ դիրք	1366751	2655	24207	(66962)	129146	(806611)	638436	(2947130)	11378220	3351150	262296 9	332812

Բանկի կողմից ներկայացվում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ		Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ	
	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ	ՀՀ դրամ	Արտարժույթ
	%	%	%	%
Ակտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին կազմ նկատմամբ այդ թվում`	9.8		13.17	
- միջբանկային վարկեր	9			
- միջբանկային ռեպո				
- մջբանկային տոկոսային սվոպ				
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	18.4	13.1	16.42	14.09
Առևտրային նպատակով պահվող և վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	14.6		14.82	
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	12.16		12.24	
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և	8.9		7.97	6.24

այլ ֆին կազմ նկատմամբ				
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	11.86	8.89	9.45	8.83
Պարտավորություններ բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով		7.89		7.89

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը առաջանում է ֆինանսական գործիքների գների փոփոխության հետևանքով ընդ որում ինչպես առանձին արժեթղթերի կամ նրանց թողարկողներին հատուկ գործոնների այնպես էլ շուկայում շրջանառվող բոլոր արժեթղթերի վրա ազդող ընդհանուր գործոնների հետևանքով: Անյնուամենայնիվ գնային ռիսկի կառավարման նպատակով բանկի «Ներդրումային քաղաքականությամբ» սահմանված են որոշակի սահմանափակումներ որոնք ուղղված են նվազեցնել բանկի հնարավոր կորուստները այս ֆինանսական գործիքների մասով: Ինչպես նաև ամենամսյա վերլուծություններ են կատարվում այս ռիսկերի բացահայտման վերահսկման և չափման ուղղությամբ:

32.3.Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիությունը` Բանկի ունակությունն է արագ և առանց կորուստների վերափոխել ակտիվները դրամական միջոցների ժամանակին իր բոլոր պարտքային և ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու ինչպես նաև հաճախորդների ֆինանսական պահանջները բավարարելու նպատակով:

Բանկում իրացվելիության պահանջների բավարարման աղբյուրներն են`

Ա առաջնային պահուստները (կանխիկ դրամական միջոցներ թղթակցային հաշիվներ)

Ա երկրորդային պահուստները (պետական և այլ արժեթղթեր)

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման մեխանիզմները պետք է նպաստեն հետևյալ նպատակների իրականացմանը`

- ավելցուկային իրացվելիության նվազագույն մակարդակի ապահովում և իրացվելիության ցածր մակարդակի բացառում կայուն շահույթի ապահովման պայմաններում
- եկամտաբերության և իրացվելիության միջև օպտիմալ հարաբերակցության պահպանումը
- բանկային ռիսկերի ընդունելի մակարդակների ապահովումը:

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման մեխանիզմների ստեղծման և կատարելագործման նպատակով Բանկը պետք է ապահովի հետևյալ հիմնախնդիրների լուծումը՝

1. Ձևավորել ակտիվների օպտիմալ կառուցվածք (այդ թվում և վարկային պորտֆելի) ռեսուրսային (ցպահանջ և ժամկետային) բազային համապատասխան

2. Վերահսկել ակտիվների և պարտավորությունների՝

- Ø որակը
- Ø ծավալները
- Ø կառուցվածքը
- Ø նրանց եկամտաբերության և ծախսատարության մակարդակները

3. Սեփական կապիտալի մշտական ավելացումը

4. Պահպանել Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված նորմատիվները թույլատրելի մակարդակի վրա

5. Կատարելագործել բանկային իրացվելիության (ակտիվների և պասիվների) կառավարման և վերահսկողության մեխանիզմներն ու մեթոդները:

Բանկի իրացվելիության (ակտիվների և պարտավորությունների) կառավարման հիմնական սկզբունքներն են՝

- Ø իրացվելիության և վճարունակության ապահովումը
- Ø տոկոսային մարժայի կառավարումը
- Ø ներգրավման և տեղաբաշխման ժամկետների կատարման ապահովումը (GAP)
- Ø ռիսկերի կառավարումը
- Ø ակտիվների վերահսկման համաձայնեցումը պարտավորությունների վերահսկման հետ (որպեսզի ակտիվների և պարտավորությունների կառավարումը լինի միասնական):

Ձևավորված նպատակների և գործողությունների ուղղություններից ելնելով՝ իրացվելիության կառավարման գործընթացում Բանկը առաջնորդվում է հետևյալ սկզբունքներով

1. Բանկը կատարում է ընթացիկ իրացվելիության ամենօրյա վերահսկողություն: Բանկի իրացվելի ակտիվների ծավալի և վիճակի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է Բանկի վարչությանը՝ մշակված ընթացակարգի համապատասխան:

2. Բանկը պլանավորում է ժամկետային իրացվելիությունը:

3. Իրացվելիության և եկամտաբերության միջև ծագած կոնֆլիկտը Բանկը լուծում է ի օգուտ իրացվելիության:

4. Ակտիվների տեղաբաշխման ժամանակ Բանկը խստագույնս հաշվի է առնում ժամկետային ռեսուրսների աղբյուրները և ծավալները չի տեղաբաշխում իր ակտիվները երկար ժամկետով եթե չունի համապատասխան ժամկետայնությամբ և ծավալների ռեսուրսային բազա:

5. Միջոցների չհիմնավորված կուտակումը բացառելու նպատակով Բանկը ներդրումներ բաժնետոմսերում և փայամասնակցություններում իրականացնում է Ներդրումային կոմիտեի եզրակացությունների և որոշումների հիման վրա:

6. Իրացվելիության լավագույն մակարդակի ապահովման նպատակով Բանկը կառավարում է իրացվելիությունը տարբեր մեթոդների կոմբինացիաներով կախված արտաքին միջավայրի (ֆինանսավարկային շուկայի) փոփոխություններից:

7. Իրացվելիության ցածր մակարդակը բացառելու նպատակով Բանկը պետք է ելնի այն հանգամանքից որ իրացվելիության ապահովման երկրորդային ռեսուրսների փոխարկումը առաջնային ռեսուրսների բարձր իրացվելի եկամտաբեր ակտիվների վաճառքի միջոցով պետք է կատարվի միայն բացառիկ դեպքերում քանի որ որպես կանոն բերում է ֆոնդային շուկայում գործառնություններից եկամուտների թերստացման: Իրացվելիության անհրաժեշտ մակարդակի ապահովելու որոշումը կայացվում է Բանկի վարչության կողմից իր իրավասության սահմաններում:

8. Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթերի պորտֆելի ձևավորման ժամանակ Բանկը պետք է հաշվի առնի որ պորտֆելի կազմը և կառուցվածքը պետք է դիտարկվի նաև որպես ընթացիկ իրացվելիության ապահովման գործիք:

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չաշխատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6-ից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 3 տարի	3 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ մնացորդներ ՀՀ ԿԲում			5192610							5192610
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			2053709	3276790		100000	900000		54639	6385138
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	54174	901376		1200751	2128502	2933717	19250635	2286962		28756118

Արժեթղթեր այդ թվում՝ առևտրային նպատակով պահվող վաճառքի համար մատչելի մինչև մարման ժամկետը պահվող ռեյտ համաձայնագրով վաճառվ				1345678			2585685 54401 2056466 474818	208189	42825	4182377 54401 2307480 474818 1345678
Այլ պահանջներ	16438		90623	7050						114111
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	70612	901376	7336942	5830269	2128502	3033717	22736320	2495151	97464	44630354
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով	79087	605283	3196009	2198952	486767	1143741	5346545	4319317	54639	17430340
II խմբի արտարժույթով			1358938	90004						1448942
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով								54639		54639
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	67367	901376	1974441	3602953	2150002	3033717	22199036	2495151		36424043
Անտոկոս			5294223	2818378						8112601
Պայմանագրային պահանջներ**				706286	801196	1080551	360674	35521		2984228
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ										
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ այդ թվում՝ ցպահանջ ավանդներ ժամկետային ավանդներ այլ			24919	4474198	50000	161000	3600000			8310117
			5549983 5549983	2820205	1103746	3028118	3341795			15843847 5549983
				2785616 34589	1062047 41699	2816891 211227	2381972 959823			9046526 1247338
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով						825102	4172666			4997768
Այլ պարտավորություններ			229509			6615				236124
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ			610340	70515	328156	30997	136500			1176508
ԸՆԴԱՄԵՆԸ			5804411	7294403	1153746	4225447	11114461			29387856
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով			3964118	2723382	1041933	3403765	6201462			17334660
II խմբի արտարժույթով			75482	1376270						1451752

«Խոշոր» պարտավորություններ*			2733175	1395304		935268	7662500			12726247
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով										
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			64846	4435946	1141430	3734243	8164206			17540671
Անտոկոս			5786607	1415599		117842				7320048
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
			901376	1532531	(1464134)	974756	(1191730)	11621859	2495151	97464
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով	79087	605283	(768109)	(524430)	(555166)	(2260024)	(854917)	4319317	54639	95680
II խմբի արտարժույթով			1283456	(1286266)						(2810)
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար									54639	54639
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար	67367	901376	(3812166)	2187354	2150002	2915875	22199036	2495151		29103995
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք		901376	2433907	969773	1944529	752800	12374659	14869810	14967274	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	Չափաատող		Մարմանը մնացել է						Անժամկետ	Ընդամենը
	Ժամկետանց	Ժամկետային	ցյախանց	մինչև 3 ամիս	3ից մինչև 6 ամիս	6ից մինչև 12 ամիս	1ից մինչև 3 տարի	3 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ										
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական			6470118							6470118

միջոցներ մնացորդներ ՀՀ ԿԲում										
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			473845	1886689					51884	2415418
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխառություններ	2403	12938		1670153	1566165	2148842	19935619	208665		25544785
Արժեթղթեր այդ թվում՝ առևտրային նպատակով պահվող վաճառքի համար մատչելի մինչև մարման ժամկետը պահվող ռեպո համաձայնագրով վաճառվ				1453378			1728677 716893 524585 487199	30709470 3070940	42825 42825	6295820 759718 3595525 487199 1453378
Այլ պահանջներ			170265							170265
ԸՆԴԱՍԵՆԸ	2403	12938	7114228	6463598	1566165	2148842	23392973	6350545	137534	40893406
Այդ թվում՝ I խմբի արտարժույթով	5		3794504	1159162	722344	894343	4324190	3779462	51884	14725894
II խմբի արտարժույթով			554869	1643						556512
Այդ թվում՝ Փոփոխվող տոկոսադրույքներով									51884	51884
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով	2403	12938	384579	3381223	1581985	2148842	16718346	6350545		30580861
Անտոկոս			6650875	3400183						10051058
Պայմանագրային պահանջներ**				1682	3018	50091	5786625	1901482		7742898
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ			12259	2301513		27004	3600000			5940776
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ այդ թվում՝ ցպահանջ ավանդներ ժամկետային ավանդներ այլ			5590200 5590200	1228495 1160358 68137	2137419 2136739 680	2314271 2314271	141191 28470 112721			11411576 5590200 5639838 181538
Պարտավորություններ բանկերի կողմից թողարկված արժեթղթերի գծով						992206	3857700			4849906
Այլ պարտավորություններ			367567	4128	5000					376695
Հետհաշվեկշռային պայմանական			560732	38768	85086	18862	390656			1094104

պարտավորություններ										
ԸՆԴԱՍԵՆԸ			5970026	3534136	2142419	2341275	8591097			22578953
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով			4072974	1462985	2104501	2299285	4650762		14590507	
II խմբի արտարժույթով			60482	501054						561536
«Խոշոր» պարտավորություններ*			2917004	1047273	231356		8218550			12414183
Այդ թվում՝										
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով								51884		51884
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով			5832681	2916364	1887860	2331341	7458857			20427103
Անտոկոս			64139	2008744	203131					2276014
Պայմանագրային պարտավորություններ***										
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք										
		12938	1144202	2929462	(576254)	(192433)	14801876	6350545	137534	18314453
Այդ թվում՝										
I խմբի արտարժույթով										
II խմբի արտարժույթով	5		(278470)	(303823)	(1382157)	(1404942)	(326572)	3779462	51884	135387
փոփոխվող տոկոսադրույքների համար			494387	(499411)						(5024)
ֆիքսված տոկոսադրույքների համար									51884	51884
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք	2403	12938	320440	1372479	1378854	2148842	16718346	6350545		28304847

Զուտ և կուտակային իրացվելիության ճեղքվածքները բացասական արժեքներ ունեն միայն ցպանանջի մասով որը բանկը կարող է փակել վաճառքի համար նախատեսված արժեթղթերի (պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթեր) վաճառքով: Բանկի այս արժեթղթերի պորտֆելը հիմնական բաղկացած է կարճաժամկետ պարտատոմսերից որոնք շուկայում ունեն մեծ պահանջարկ ուստի կարելի առանց կորուստների այն վաճառել:

Բանկի վարչությունը Վարկային Ներդրումային և այլ կոմիտեները ստորաբաժանումները և ղեկավարները կոնկրետ ֆինանսական որոշումներ կայացնելիս առաջնորդվում են վերը նշված սկզբունքներով:

Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների օպտիմալ և նպատակային կառուցվածքը սահմանվում է՝ ելնելով Բանկի ռազմավարությունից:

Եկամտաբերության և իրացվելիության օպտիմալ հարաբերակցության ապահովման համար սահմանվում են հետևյալ սահմանաչափերը

- Ս Վարկային ներդրումները պետք է կազմեն նվազագույնը Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը
- Ս Հիմնական միջոցները չեն կարող գերազանցել Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը
- Ներքին վերահսկողության նպատակով սահմանվում են հետևյալ նորմատիվները՝

	Անվանումը	Սահմանաչափը
1.	Ն ₁ ¹ (Ընդհանուր կապիտալ/ՌԿԱ)	ԿԲ նորմատիվ + 2%
2.	Ն ₂ ¹ (ԲԻԱ/Ընդհանուր ակտիվներ)	ԿԲ նորմատիվ +2%
3.	Ն ₂ ² (ԲԻԱ/Ցպահանջ պարտավորություններ)	ԿԲ նորմատիվ + 10%
4.	Ն31 Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ -1%
5.	Ն32Բոլոր խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ - 20%
6.	Ն ₄ ¹ Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ
7.	Ն ₄ ² Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը	ԿԲ նորմատիվ 2%
8.	Արտարութաին նորմատիվ	ԿԲ նորմատիվ

Բանկի կողմից սահմանված ներքին հիմնական տնտեսական և այլ նորմատիվներից շեղումները թույլատրվում են միայն Բանկի խորհրդի կողմից:

Ներդրումային պորտֆելի կենտրոնացումների սահմանաչափերը կարգավորվում են Բանկի «Ներդրումային Քաղաքականությամբ» և որոնք են՝

1. Բանկի ներդրումային պորտֆելը չի կարող ընդգրկել միևնույն թողարկողի ցանկացած տիպի արժեթղթերի այնպիսի քանակ որը գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 4%ը: Նշված սահմանափակումը չի տարածվում ՀՀ պետական և Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վրա:
2. Բանկի ներդրումային պորտֆելը չի կարող ընդգրկել ցանկացած տիպի արժեթղթերի այնպիսի ծավալ որը գերազանցում է Բանկի ընդհանուր կապիտալի 15%ը: Նշված սահմանափակումը չի տարածվում ՀՀ պետական և Կենտրոնական բանկի կողմից թողարկվող պարտատոմսերի վրա:
3. Բանկի պետական պարտատոմսերի պորտֆելը առանց հաշվի առնելու ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չի կարող գերազանցել

Բանկի ընդհանուր ակտիվների 30%ը:

4. Բանկի ներդրումային պորտֆելը հաշվի առնելով ռեպո համաձայնագրերով ձեռք բերված արժեթղթերը չի կարող գերազանցել Բանկի ընդհանուր ակտիվների 40%ը:
5. Մեկ երկրում կատարված ներդրումների չափը այդ թվում այդ երկրի բանկերում բացված թղթակցային հաշիվների մնացորդները և այդ բանկերում ներդրված միջբանկային ավանդները չպետք գերազանցեն ընդհանուր կապիտալի 20% (հաշվի առնելով համաձայն ՀՀ ԿԲ կանոնակարգ 2-ի տվյալ երկրի կշիռը):

Սույն սահմանաչափերի հաշվարկը կատարվում է օրական կտրվածքով: Նշված կենտրոնացումների սահմանաչափերից շեղումները կարող են թույլատրվել միայն Բանկի Խարհրդի կողմից՝ Խորհրդի համապատասխան որոշմամբ:

Բանկի ներդրումային պորտֆելի ընտրությունը պետք է կատարել՝ ելնելով տնտեսության ճյուղային և թողարկողների բազմազանեցման սկզբունքներից:

1. Բազմազանեցման միջոցով կատարվում է ներդրումների շուկայական ռիսկի միջինացում և կոնկրետ ներդրմանը ներհատուկ ռիսկի նվազեցում:
2. Ներդրումներին ներհատուկ ռիսկի նվազեցման աստիճանը կախված է ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցից: Որքան փոքր է ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցիցը այնքան մեծ է բազմազանեցման աստիճանը:
3. Բանկի կողմից ներդրումային պորտֆելը պետք է ընտրվի այնպես որ հնարավորին չափով նվազեցվի ներպորտֆելային կորելացիայի գործակցիցը:

Իրացվելիության ռիսկը բանկում գնահատվում է օգտագործելով տարբեր մոդելներ և մեթոդիկաներ ինչպիսիք են GAPի ԲԱՄԵԼՍ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից առաջարկվող մեթոդները և նորմատիվները:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատումը կատարվում է ստորև ներկայացված մեթոդիկայով:

Բանկի իրացվելիության կառավարման տեսանկյունից իրացվելիության ռիսկի գնահատումը կատարվում է՝ բացահայտելով բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքը: Գնահատման հաշվարկը իրականացվում է ելնելով ակտիվների և պարտավորությունների մարմանը մնացած ժամկետներից: Հաշվարկների մեջ ընդգրկվում են միայն մինչև մեկ տարի մարմանը մնացած ակտիվները և պարտավորությունները:

Իրացվելիության գնահատման տվյալ մեթոդաբանությունը կատարվում է ակնթարթային մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր իրացվելիությունների տարանջատումով:

1 Ակնթարթային իրացվելիություն

$$ԱԻ = \frac{Ացպ}{Պցպ}$$

որտեղ

ԱԻ բանկի ակնթարթային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

Ացալ ցպահանջ ակտիվներն են

Պցալ ցպահանջ պարտավորություններն են:

2 Մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիությունը բանկի մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ ակտիվների (ներառած ԲԻԱ) և մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ պարտավորությունների տարբերության (մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ կուտակային ճեղքվածքի) հարաբերակցությունն է բարձր իրացվելի ակտիվներին

ԱԻ _{մինչև 90 օր} =	Ա _{մինչև 90 օր} Պ _{մինչև 90 օր}
	ԲԻԱ

որտեղ

ԱԻ_{մինչև 90 օր} բանկի մինչև 90 օր մարման կուտակային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

Ա_{մինչև 90 օր} մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ ակտիվներն են

Պ_{մինչև 90 օր} մինչև 90 օր մարման ժամկետայնությամբ պարտավորություններն են:

3 Ընդհանուր իրացվելիությունը բանկի մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ ակտիվների (ներառած ԲԻԱ) և մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ պարտավորությունների տարբերության (մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ կուտակային ճեղքվածքի) հարաբերակցությունն է բարձր իրացվելի ակտիվներին

ԸԻ =	ԸԱԸՊ
	ԲԻԱ

որտեղ

ԸԻ բանկի մինչև մեկ տարի կուտակային իրացվելիությունն է

ԲԻԱ բարձր իրացվելի ակտիվներն են

ԸԱ մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ ակտիվներն են

ԸՊ մինչև մեկ տարի մարման ժամկետայնությամբ պարտավորություններն են:

4 Ակնթարթային իրացվելիության (ԱԻ) բանկի մինչև 90 օր մարման կուտակային իրացվելիության (ԿԻ_{մինչև 90 օր}) և բանկի մինչև մեկ տարի կուտակային իրացվելիության (ԸԻ) հաշվարկված մեծությունների ներքոհիշյալ սահմանաչափերի հիման վրա տրվում են գնահատականներ

բացասական մեծությունից մինչև 0%	C	անբավարար
0%ից (ներառած) մինչև 50 %	B	բավարար
50%ից (ներառած) բարձր մեծությունը	A	լավ

Այս մեթոդաբանությամբ բանկի իրացվելիության գնահատակը 30/09/12թ AAA:

Բանկը իրականացնում է մաս իրացվելիության գնահատումը ըստ ՔԱՍԵԼՍԻ որը 30/09/12 թ դրությամբ կազմել է մոտ 4 միավոր:

Իրացվելիության պահպանման նպատակով բանկում օգտագործվում են հետևյալ մեթոդները

1.Ակտիվների կառավարման ընթացքում

ա) Սցենարների մոդելավորում

Ակտիվների կառավարման ընթացքում կարևորագույն դեր է խաղում սցենարների մշակումը ինչից կախված են ակտիվների օպտիմալ կառուցվածքի ընտրության արդյունքները: Սցենարները չեն դիտարկվում որպես ապագայի լավագույն կանխատեսում սակայն ընտրված սցենարների բազմազանությունը պետք է օբյեկտիվորեն արտացոլի տնտեսական իրավիճակը և հնարավոր հանգամանքները որոնք կարող են ազդել պորտֆելի դինամիկայի ապագա փոփոխությունների վրա: Սցենարները մշակվում են տվյալների պատմական շարքերի հիման վրա:

բ) Իրացվելի ակտիվների վաճառքի մեթոդ

Մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ իրացվելիության ցածր մակարդակի դեպքում Բանկը դրամական միջոցներ ստանալու նպատակով իրացնում է իր ակտիվները: Բանկն այս մեթոդը կիրառում է այն դեպքում երբ առկա են երկրորդային պահուստների արժեթղթերի տեսքով որոնք կարելի է արագ և շահավետ վաճառել:

գ) Կարճաժամկետ վարկերի տրամադրման մեթոդ

Մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ Բանկը պահպանում է անհրաժեշտ իրացվելիության մակարդակը՝ իրականացնելով հաճախորդների կարճաժամկետ վարկավորում 36 ամիս ժամկետներով:

2.Պարտավորությունների կառավարման ընթացքում Բանկի հիմնական խնդիրներն է հաճախորդների ձևավորված բազայի դրամական հոսքերի վերլուծությունը և հեռանկարում նոր միջոցների ներգրավումը: Պասիվների օպտիմալ կառուցվածքի ձևավորման համար Բանկը պետք է ղեկավարվի

հետևյալ սկզբունքներով

Ա օգտագործել այն աղբյուրները որոնք կնվազեցնեն միջոցների ներգրավման ծախսերը ինչը թույլ կտա հասնել շահույթի և սեփական կապիտալի ավելացմանը:

Ա ընտրել օպտիմալ համամասնություններ ավանդների փոխառու միջոցների և կապիտալի միջև ինչը թույլ կտա ապահովել միջոցների աղբյուրների կայունության ցանկալի մակարդակ և համապատասխանաբար առավել երկար ժամկետով և առավել մեծ եկամտաբերությամբ ներդրումներ:

Այսպիսով պասիվների անհրաժեշտ օպտիմալ կառուցվածքի ձևավորման գործընթացում Բանկի համար ամենակարևորը պասիվի գինն է: Հիմնական գործիքները որոնց միջոցով Բանկը հասնում է դրան համարվում են ավանդների տոկոսադրույքները ինչպես նաև երկարաժամկետ փոխառու միջոցների ներգրավման հնարավորությունը:

Վարկերի նկատմամբ պահանջարկի մեծացման դեպքում Բանկը համեմատած մրցակից բանկերի հետ պետք է բարձրացնի ավանդների և դրամական շուկայի այլ փոխառու միջոցների գծով տոկոսադրույքները: Ազատ միջոցների ավելցուկի առկայության և դրանց օգտագործման համար հնարավոր շահութաբեր ներդրումների բացակայության դեպքում Բանկն իջեցնում է իր տոկոսադրույքները և միջբանկային շուկայում առաջարկում է ռեսուրսներ առավել ցածր գնով:

Այսպիսով ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման ռազմավարության մեջ կարևորը տոկոսային մարժայի կառավարումն է որն իրականացվում է ձևավորված GAPի և սպրեդի որոշման և կառավարման միջոցով:

3. Ակտիվապասիվային կառավարման ընթացքում իրացվելիության պահպանման նպատակով բանկային պրակտիկայում օգտագործվում են հետևյալ մեթոդները

ա) Միջոցների ընդհանուր ֆոնդի մեթոդ

Միջոցների ընդհանուր ֆոնդի մեթոդի էությունը կայանում է նրանում որ ակտիվների կառավարման գործընթացում ռեսուրսների բոլոր տեսակները՝ ցպահանջ հաշիվների մնացորդները ժամկետային ավանդները կանոնադրական կապիտալը և պահուստները միավորվում են որպես Բանկի ռեսուրսների միասնական ֆոնդ: Այնուհետև միասնական ֆոնդի միջոցները բաշխվում են ակտիվների այն տեսակների միջև որոնք Բանկի կարծիքով հանդիսանում են առավել ընդունելի իրենց շահութաբերության և իրացվելիության տեսանկյունից: Այնուհետև որոշվում են այն միջոցները որոնք կարող են տեղաբաշխվել երկրորդային պահուստում որի մեծությունը կախված է Բանկի պարտավորությունների ծավալների և վարկերի պահանջարկի տատանումներից: Միջոցների տեղաբաշխման երրորդ փուլում ձևավորվում է վարկային պորտֆելը:

բ) Ակտիվների տեղաբաշխման մեթոդ

Այս մեթոդի կիրառման ժամանակ հաշվի է առնվում իրացվելի ակտիվների կախվածությունը Բանկի կողմից ներգրաված միջոցների աղբյուրներից և սահմանվում է որպես որոշակի հարաբերություն ակտիվների և պասիվների համապատասխան տեսակների միջև:

Այս դեպքում հաշվի է առնվում որ յուրաքանչյուր աղբյուր պահանջում է տարբեր ապահովվածություն և համապատասխանաբար պարտադիր

պահուստների ցուցանիշներ: Մասնավորապես ցպահանջ ավանդների համար անհրաժեշտ է սահմանել պարտադիր պահուստների ավելի բարձր ցուցանիշ քան ժամկետային ավանդների համար այսինքն՝ որպես ցպահանջ ավանդ ընդունված միջոցների մեծ մասը պետք է տեղաբաշխվի առաջնային և երկրորդային պահուստներում ինչը հնարավորություն կտա Բանկին կատարելու իր պարտավորությունները ավանդատուների նկատմամբ:

Համաձայն այս մեթոդի՝ որոշվում են իրացվելիության (եկամտաբերության) մի քանի կենտրոններ: Մասնավորապես այդպիսի կենտրոններ են հանդիսանում ցպահանջ հաշիվները Բանկի ժամկետային պարտավորությունները (ժամկետային ավանդներ) կանոնադրական կապիտալը և պահուստները: Յուրաքանչյուր այդպիսի կենտրոնից միջոցները կարող են տեղաբաշխվել միայն որոշակի տեսակի ակտիվներում՝ ելնելով նրանից որ ապահովվի դրանց համապատասխան իրացվելիությունը և շահութաբերությունը:

«Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն»

Ստորև ներկայացվում են ԿԲ կողմից սահմանված տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները, կապիտալի համարժեքության նորմատիվի ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, համեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ:

Բանկի նորմատիվային կապիտալը

- հունվար ամսվա համար կազմում է **20,861,543** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **51.14 %**,
- փետրվար ամսվա համար կազմում է **20,917,311** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **51.49 %**,
- մարտ ամսվա համար կազմում է **20,831,875** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **48.76%**,
- ապրիլ ամսվա համար կազմում է **20,960,282** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **48.16%**,

- մայիս ամսվա համար կազմում է **21,116,538** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **47.91%**,
- հունիս ամսվա համար կազմում է **21,123,671** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **46.77%**,
- հուլիս ամսվա համար կազմում է **21,598,096** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **46.23%**
- օգոստոս ամսվա համար կազմում է **21,720,415** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **46.71%**
- սեպտեմբր ամսվա համար կազմում է **21,941,059** հազ. դրամ, Ն 1 նորմատիվը **47.88%**

Ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ Բազելի ռիսկի կշիռների դասերի.

- վարկային ռիսկ 40,774,329 հազ. դրամ,
- շուկայական ռիսկ 431.638 հազ. դրամ,
- գործառնական ռիսկ 174.850 հազ. դրամ :

Աշխարհագրական կենտրոնացումներ

Բանկի ֆինանսական ակտիվների աշխարհագրական կենտրոնացումների վերլուծությունը կարող է ունենալ հետևյալ տեսքը.

Հաշվետու ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը

Ակտիվներ					
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	5.192.610				5.192.610
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	2.971.931	317.534	1.725.419		5.014.884
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	54.401				54.401
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28.744.659	11.459			28.756.118
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	3.653.158				3.653.158
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	474.818				474.818
Այլ ակտիվներ	3.295.764	19.897	19.748		3.335.409
Ընդամենը ակտիվներ	44.387.341	348.890	1.745.167		46.481.398

Նախորդ ժամանակաշրջան

Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը
Ակտիվներ					

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	6.470.118				6.470.118
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	1.429.695	328.178	129.518		1.887.391
Առևտրային նպատակով պահվող ֆինանսական գործիքներ	759.718				759.718
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	25.544.487				25.544.487
Վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	3.595.525				3.595.525
Մինչև մարման ժամկետը պահվող արժեթղթեր	487.199				487.199
Այլ ակտիվներ	2.071.097	3.495	10.907		2.085.499
Ընդամենը ակտիվներ	40.357.839	331.673	140.425		40.829.937

ՏՀԶԿ* Տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպություն :

«Կանխատեսվող ապագա գործարքների հեջավորում»

Բանկը հեջավորում չի իրականացնում:

«Գրավադրված ակտիվներ»

Բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի:

«Ընդունված գրավ»

Բանկը որպես գրավ ընդունված ակտիվները, իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման դեպքում: Գրավով ապահովված ակտիվները հետևյալն են՝

- այլ արժեթղթեր - **1.444.409**
- թանկարժեք զարդեր և մետաղներ - **973.726**
- անշարժ գույք **48.656.250**
- փոխադրամիջոցներ **1.040.979**
- հիմնական միջոց-**216.000**
- պատրաստի արտադրանք – **9.356.467**
- այլ գրավ - **447.172**
- դրամական միջոցներ 547.058

Բանկի կողմից պարտավորությունների չկատարում կամ խախտում չկա: